

TUIKKI

2014

Metsähallituksen lehti kalastajille

Kalassa
Lönnrotin jäljillä

Kalastus
pidentää ikää

Nuorten Tuikki:
Läskipyörä lasten testissä

Lohi voi palata
Itä-Lappiin

PIIRROS: Tino Jansson

TUIKKI

Tuikki on Metsähallituksen maksuton lehti kalastajille. Lehti ilmestyy kerran vuodessa ja on luettavissa myös netissä Eräluvat.fi.

Toimitus

Päätoimittaja: Aku Ahlholm

Toimituskunta: Mika Laakkonen, Ahti Putaala, Päivi Lazarov, Erkki Turtinen, Anna Lakso

Toimituksen yhteystiedot

Osoite: Metsähallitus, PL 81, 90101 Oulu

Puhelin: 020 56 4100

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@metso.fi

Internet: www.eräluvat.fi

Muut kirjoittajat

Jukka Bisi, Tuomo Pirttimaa, Harri Piesanen, Antti J. Leinonen, Miika Manninen, Timo Hiltunen ja Sieppijärven koulun oppilaat

Kannen kuva

Petri Jauhiainen

Kuvat

Aku Ahlholm, Toni Mikkola, Anna Lakso, Markku Pirttimaa, Antti J. Leinonen, Miika Manninen, Tuomo Pirttimaa, Pertti Harstela, Olaf Schneider, Emma Ahlholm, Harri Tarvainen, Heikki Laitala, Riikka Mansikkaviita, Hannu Räisänen, Petri Vanhanen, Jouko Kuosmanen, Jari Hindström, Johannes Sipponen ja Sieppijärven koulun oppilaat

Ulkoasu ja taitto

PunaMusta Oy

Kirjapaino

PunaMusta Oy

Ilmestynyt

Toukokuussa 2014

Painosmäärä

35 000 kappaletta

ISSN 1797-9293

Pitkää ikää!

Kalastus rentouttaa ja hoitaa terveyttä.

KUVAAJA Riikka Mansikkaviita

- 4** Lohen tiellä vain yksi este
- 8** **UUTISET**
Lohikalojen kuumat mitat. Raakku kertoo veden tilan. Hopeamitalistin oma taimen.
- 12** Poliisista norppapoliisiksi
- 14** Tänä vuonna nimetään erähistoriakohteet
- 18** Keskioukeaman kasvo: jokirapu
- 20** Koululaiset kirjoittivat itse Tuikkia
- 22** Vapapäivä. Kohteita enemmän kuin koskaan.
- 24** Kalasta ja elä pitkään!
- 26** **Kalastusluvat**
Kalastusluvat valtion vesille
- 30** Makukisassa hapansilakka ja ahvenkukko
- 32** Talviverkko on turistiryssä
- 33** Nuoret kalassa. Kaikki videoidaan.
- 34** Metsähallituksen kalastusammattilaiset.

8

18

30

XX

Eräluvut.fi

Olet osa kalastuksen historiaa!

Kun seisot koskikivellä viehettä uittaen, ajatteletko koskaan, kuinka monta kalastajaa on aiemmin tasapainoillut samoilla sijoilla? Jos kivi on ollut paikallaan satoja vuosia, mitähän kunkin aikakauden kalamies on mietiskellyt virtaa katsoessaan?

Ennen todisteeksi saaliista jäivät vain kustin kalavaleet, nyt nykypekan saaliskuvat saattavat tavoittaa maailman sekunneissa. Jotta paremmin muistaisimme olevamme osa ikaikaisen eränkävynnin jatkumoa, eräpalvelut kerää parhaillaan kulttuuri-historiallisten eräkohteiden top-10-listaa. Hanke esitellään tässä lehdessä.

Kalastuskulttuuri saa jälleen uusia muotoja. Kalastuslainuudistukseen liittyy muutoksen mahdollisuus. Uudistus on nostanut pintaan kirjon erilaisia toiveita siitä, miten kunkin harrastajaryhmän tai ammattilaisen asioita ja etuja tulisi hoitaa. Vaelluskalojen hoito ja suojeleminen on yksi kiperimmistä.

Kalastaja joutuu jatkossa kovien valintojen eteen. Kohtasin sen itsekin. Nostin verkosta Keitele-järvestä marraskuussa 2013 lähes kolmikiloisen istukastaimenen, joka oli kaunis ja pyöreä kuin sianporsas. Kala oli kiinni kiduksista verkossa ja tukehtunut. Nykylain mukaan, vuonna 2014, en enää saisi ottaa kalaa veneeseen, koska se oli vain noin 58–59 senttiä pitkä. Lain tarkoitus on hyvä, mutta kalastaja on kovan paikan edessä.

Metsähallitus tekee myös osansa vaelluskalojen hoidossa. Olemme suunnannäyttäjiä

latvavesien kunnostuksissa. Teemme tällä hetkellä yhteistyötä Venäjän kanssa Tuuloman ja Oulangan vesialueiden taimenkantojen elvyttämiseksi.

Tuuloman hanketta esitellään Tuikin sivuilla 4–7.

Vaikka taimenen alamittakeskustelu on käynyt kuumana, on valtion vesillä linjauksemme selvä. Haluamme kehittää ja kasvattaa luontaisesti lisääntyviä taimenkantoja.

Kun vuosi sitten valmistelimme tätä asiakaslehteä, lupasimme että aloitamme valtion vesillä käyttävien lupakalastajien rahan käytön seurannan ja myös selvittämme, millaisia terveysvaikutuksia he kokevat kalastuksesta saavansa. Lupia lunastettiin 2013 noin 72 000 kappaletta. Kalastajat käyttivät miljoonia euroja tuotteisiin ja palveluihin ja vuoren varmasti myös virkistäytyivät. Tarkkoja lukuja esittelemme kesäkuussa.

Metsähallitus ei kartuta omaa kassaansa lupamyynnillä eikä myöskään halua kilpailla muiden kalastusta myyvien toimijoiden kanssa. Haluamme saada kalastajia liikkeelle ja luoda mahdollisuuksia alueellisille palvelutarjoajille. Leirintäalueet, hotellit ja motellit, lähikaupat, huoltamot, kalastusoppaat ja muut saavat mielellisesti napata meidän asiakkaita, palvella heitä ja jos kalastajalta jää alueelle muutakin kuin kalansuomuja, kaikki voittavat.

Jukka Bisi
erätalouspäällikkö

UNELMA:

Luton ja Nuortin lohi

Ivalo

Raja-Jooseppi

Lutrojoki

Suomujoki

Nuorttijoki

Ei ole mahdoton ajatus, että merilohi vielä joskus nousee kudulle Urho Kekkosen kansallispuiston itäosan jokiin. Tämä mahdollisuus on taas pienen askeleen lähempänä.

TEKSTI Tuomo Pirttimaa KUVA Toni Mikkola

Barentsinmeri

Lohi pyrkii ylös Näätämönjokea Norjassa. Vain yhdestä padosta on kiinni kalan pääsy Itä-Lappiin hieman etelämpänä muun muassa Suomu-, Lutto- ja Nuorttjoella.

Luton ja Nuortin lohi

KUVAAJA Aku Ahlholm

Lohijoki. Suomujoki virtaa Saariselän eteläpuolelta lopulta Barentsinmereen. Tänne saakka lohi pääsi nousemaan, jos yksi ainoa pato voitaisiin onnistuneesti ohittaa kalatiellä.

Kyse on vain yhden venäläisen voimalaitoksen padosta Ylä-Tuulomalla. Siihen lyö päänsä Tuulomajoen latvoja kohti nouseva Jäämeren merilohi, vaikka voimalaitoksessa on olemassa rakennusvaiheessa tehty kalaporras. Matkaa Suomen kuntaluille olisi vähän yli sata kilometriä.

Jäämeren lohi teki viimeiset vaellukset Suomen puoleiseen Luttoon, Nuorttiin ja niiden sivujokiin 1960-luvulla. Viime vuosikymmenien aikana on virinnyt unelmointia kalatiestä, joka mahdollistaisi nousun uudelleen. Metsähallituksen erikoissuunnittelija Markku Seppänen Inarista on tehnyt sitkeästi työtä tämän ajatuksen eteen. Toistaiseksi työ on ollut neuvottelujen kahden valtakunnan edustajien kesken.

Edistysaskel

–Viime syksynä saavutettiin tärkeä etappi, kun rajavesistökomissio hyväksyi Tuulomajoen lohien yhdeksi kärkihankkeekseen, Seppänen sanoo.

Jos komissio ei olisi noteerannut Tuuloman lohta, ei sen eteenpäin viemiseen olisi ollut mitään mahdollisuuksia. Nyt Venäjällä asialle on saatu korkean tason tuki Moskovasta.

Suomen puolella asiasta valmistellaan ENI-hanketta vuonna 2015 alkavalle EU:n uu-

Ylä-Tuuloman kalaporras ja -hissiä 1960-luvulla rakentamassa olleen Veikko Suutarin haastattelusta (1993):

”Mutta se oli näky, kertakaikkiaan, se lohien nousu. Kun se ui ensin siinä kosken alapuolella ja sitten se nousi, niinku pää pystyssä pintaan. Katseli sieltä mistä lähtee, mikä kohta, mistä hyppää ylös. Kyllä siinä parhaimpina aikana, nousuajkaan, saattoi nähdä semmonen kymmenkunta ihan yhtäaikaan, ennen kuin ne lähtivät nousemaan. Ja saattoi olla kaksi kolme yhtä aikaa ilmassa, kun ne siitä hyppäsivät. Olisko se putous ollu kolme neljä metriä korkea. Olivat aika mahtavia ne jötikät, jotka siitä kunnolla pääsivät ylös.”

”Kyllä se (kalaporras ja -hissi) vuoden 1965 loppupuolella oli käytössä jatkuvasti. Tuli pieniä häiriöitä, muutaman tunnin, vuorokauden, ei sen pitempiä. Ja lopussahan se toimi, ei me muuten olis sitä luovutettu, sehän pelas täysin. --- Minusta mahdollisuus siihen nousuun oli suurempi kuin 2.000 (lohta). Se nousukausi on kuitenkin suhteellisen pitkä ja siinä altaassa oli kerralla niin paljon lohia, että eihän niitä montaa altaallista olisi tarvinnut mennä...”

delle rahoituskaudelle. Molemmiin puolin rajaa ollaan siis rikkomassa byrokratian nousuesteitä.

Tulevana kesänä työn on tarkoitus edetä ensimmäisen kerran myös joelle. Tarkoitus on pyydystää nousulohia Ala-Tuuloman kalatiestä ja kuljettaa ne kumipyörien päällä lähemmäksi rajaa.

– Nuorttijärven yläpuolella niille laitetaan radiolähetin selkään ja seurataan liikkeitä, Seppänen kaavailee. Tämä työ antaisi perustietoa lohien liikkeitä ja kutupaikoista. **(RAHOITUS PUUTTUU !!!!TÄMÄ ASIA ON TARKISTETTAVA VIELÄ ENNEN PAINOON MENOA)**

Tenoa suurempi vesistö

Ala-Tuulomaan 1930-luvulla rakennetussa voimalaitoksessa on hyvin toimiva kalatie.

– Venäläisten laskurin mukaan portaasta nousee vuosittain 8.000–10.000 lohta. Ne ovat tittiä, lohijalkaa ja lohta 20 kiloon saakka, aivan niin kuin Jäämereen laskevissa pohjoisen joissa on, Seppänen sanoo.

Hetkinen. Kymmenen tuhatta lohta?

– Kyllä. Suomen puolella ei aina mielletä, että Tuuloma on vesistöalueena suurempi kuin Tenojoki. Suomen puolella meillä on latvat, jotka

ovat kaikkiaan noin 14 prosenttia Tuuloman vesistöalueesta. Poikastuotantoalueista neljä viidesosaa on Ylä-Tuuloman padon yläpuolella, lohien saavuttamattomissa. Markku Seppäsen mukaan vanhoja kalastajia haastattelemalla on arvioitu, että Suomen puoleisten latvojen lohisaalis on ollut ennen nousuesteen rakentamista parhaimmillaan 15.000 kiloa vuodessa.

– Olisi se aikamoinen potentiaali, jos sellainen lohimäärä kurvailisi meillä.

Latvat kutualuetta

Vaellus vanhoille kutualueille tarkoittaisi huimia mahdollisuuksia koko joella mereen saakka, sillä Suomen puoleiset, kansallispuiston sisällä olevat latvat ovat sorapohjineen esimerkittä kutualuetta. Toimivan kalatien vaikutus näkyisi kasvaneena poikastuotona.

– Kalastusmatkailuun latvavedet UKK-puiston sisällä ovat äärettömän hienoja paikkoja. Venäjällä Luttojoki on kanoottimatkailun kannalta upea 50 kilometrin mittainen joki, jossa koko matkan tie kulkee lähellä. Venäjän puolen Nuortti puolestaan on erämaassa ja kaukana tiestä, tosi extremeä, Seppänen kuvailee.

– Nyt pitäisi saada venäläiset osapuolet vaakuutettua heille koituvista kalaportaan hyödyistä.

Toivo elää

Jottei kuulostaisi liian helpolta, Seppänen muistuttaa, että voimalaitoksen omistavan venäläisen yhtiön kannasta kalaporttaaseen ei tiedetä toistaiseksi mitään. Omistaja on TGK1, joka omistaa 55 voimalaitosta Luoteis-Venäjällä. Suurin osakas on Gasprom, toiseksi suurin noin 25 prosentin osuudella Fortum Heat and Power, suomalaisen Fortumin tytäryhtiö.

Ylä-Tuuloman voimalaitos on Luoteis-Venäjän vesivoimaloista suurin. Mielenkiintoinen yksityiskohta on sekin, että voimalan kävi rakentamassa Nuorttijärven niskalle 1960-luvun ensimmäisellä puoliskolla Imatran Voima ja suomalaiset työntekijät. Järven pintaa 32 metriä nostaneeseen laitokseen tehtiin alkujaan kalaporras ja -hissi, mutta jostain syystä se poistettiin käytöstä muutaman vuoden jälkeen. Laitoksen suomalaisista rakentajista löytyy silminnäkijöitä, jotka ovat kertoneet kalaportaan toimineen tahdilla, joka vastaisi tuhansien kalojen nousua kesäkauden aikana.

KUVAAJA Tuomo Pirttimaa

Toivo Tuuloman lohesta elää, erikoissuunnittelija Markku Seppänen sanoo. Kalatietä on yritetty monta kertaa aikaisemminkin, mutta nyt on jotain tapahtumassa.

Jokikalastusmatkailu tuo Kuusamoon miljoonia euroja

Villien vaellustaimenten kotivesille suuntautuva kalastusmatkailu toi Kuusamoon noin 2,3 miljoonan euron tulot vuonna 2013. Matkailun työllistävä vaikutus oli 7–12 henkilötyövuotta.

Asiaa selvitettiin Metsähallituksen vetämässä Oulangan taimen -hankkeessa, jolle selvityksen teki Oulun yliopiston Thule-instituutti. Tulokset perustuvat 487 kalastajan otokseen. He olivat kaikki ostaneet kalastusluvan Oulanka-, Kitka- tai Kuusinkijoelle. Lisäksi tutkijat haastattelivat 14:ää kalastusmatkailuyritystä.

Oulangan taimen on paitsi merkittävä tulonlähde myös arvokas osa alueen eräperintöä. Oulanka-, Kitka- ja Kuusinkijoella vieraili viime kesänä noin 3150 kalastusmatkailijaa. Heistä 67 prosenttia saapui Kuusamoon pääasiassa kalastuksen takia.

Kalastajat saapuivat Kuusamoon kaukaa. Vain 3,7 prosenttia heistä saapui naapurikunnista. Muualta Pohjois-Pohjanmaalta, lähinnä Oulun seudulta, saapui viidennes kalastajista. Lähes yhtä moni oli tullut taimenjoille Uudeltamaalta saakka.

Tuikki kertoi viime vuonna, kuinka Metsähallitus aloitti Oulangan taimen -hankkeen yhdessä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Oulun yliopiston, vesialueiden omistajien, Kuusamon kaupungin ja Venäjän pohjoisen kalantutkimuslaitoksen kanssa.

Oulankajoen venäjänpuoleisessa osassa Panajärven kansallispuistossa merkittiin viime kesänä kudulle nousevia taimenia, joista osa sai myös radiolähettimen. Seurannan avulla tutkijat ovat saaneet uutta tietoa tämän arvok-

kaan, mutta huolestuttavasti taantuneen luonnonvaraisen järvitaimenen kutuvaelluksesta ja talvehtimisestä. Seuranta jatkuu kesällä 2014.

Hankkeen tutkimuksen perusteella voidaan Oulankajoen vesistön taimenkantojen elvytys ja kalastus suunnitella siten, että myös kalastusmatkailun arvo otetaan huomioon. Oulangan taimen -hanke jatkuu vielä vuoden 2014 loppuun. Hanke on osa Karelia ENPI CBC -ohjelmaa, jota rahoittavat Suomi, Venäjä ja EU.

Oulangan taimenten elämää voi seurata netissä osoitteessa www.oulangantaimen.fi.

Anna Lakso

Enni vs. Enni

Yksi Oulangan taimen -hankkeen kaloista nimettiin olympiamitalisti Enni Rukajärven mukaan Enniksi. Mikä heitä yhdistää ja erottaa?

<i>Laji</i>	järvitaimen
<i>Sukupuoli</i>	naaras
<i>Kotipaikka</i>	Kuusamo
<i>Lapsuus</i>	Kuusamo/Oulankajoki
<i>Nuoruus</i>	Pääjärvi, Venäjä
<i>Pituus</i>	64 cm
<i>Paino</i>	2,7 kg

KUVAAJA: Harri Tarvainen

Viisi miljoonaa tumppia

Jos jokainen tupakoiva kalastaja pudottaa veteen askillisen verran tumppeja joka vuosi, niitä päätyy vesistöön viisi miljoonaa. Tupakantumppi maatu 15 vuodessa. Kalastajien jäljiltä Suomen vesistöissä lilluu siis koko ajan 75 miljoonaa tumppia.

Metsähallituksen luontopalvelut ja yhteistyökumppanit muistuttavat tänä vuonna kalastajia, metsästäjiä ja retkeilijöitä roskattomasta retkeilystä. Vuoden mittaan julkaistaan muun muassa laskelmia siitä, kuinka paljon luontoon päätyy roskaa, jos kukaan ei niitä korjaa mukaansa.

Roskattomaan retkeilyyn voi tutustua osoitteessa www.luontoon.fi – Retkeilyn ABC – Ympäristövinkit – Roskaton retkeily.

Aku Ahlholm, teksti
Tino Jansson, piirros

Raakkua pelastamassa

Jokihelmisimpukan eli raakun tulevaisuudennäkymät ovat synkät. Laji on erittäin uhanalainen ja Suomessa se on rauhoitettu jo vuonna 1955.

Metsähallitus on mukana hankkeessa, jossa pyritään kartoittamaan raakkujen tämänhetkistä tilaa, sekä suunnittelemaan toimia, joilla tulevaisuus saataisiin turvattu.

– Olemme huomanneet kuinka välinpitämättömästi raakkua kohdellaan, vaikka se on ollut rauhoitettuna jo vuosikymmeniä, kertoo eräsunnittelija Pirkko-Liisa Luhta Metsähallituksesta.

Raakku ylläpitää ja ilmentää veden hyvää laatua. Luhdan mukaan sen häviämisestä koituvat seuraukset olisivat katastrofaaliset. Raakku elää toukkana kalojen kiduksissa, eikä sen häviämisen vaikutusta kalojen terveyteen vielä tarkkaan tiedetä.

Hanke on loppusuoralla ja nyt vaaditaan ympäristöministeriöltä suunnitelmaa, jolla raakkuvesien tulevaisuus saadaan valoisammaksi. YM onkin ensimmäistä kertaa myöntänyt rahaa raakkujen suojeluun.

Anna Lakso

Pyyntikokoisen taimenen istutuksia saatetaan lopettaa

Kalojen muuttuneet alamitat voivat johtaa joillakin kohteilla pyyntikokoisen kalan istutusten loppumiseen. Tämä koskee niitä istutuskohteita, joille ei voi saada poikkeusta järvitaimenen 60 senttimetrin alamittaan.

Ely-keskus on myöntänyt joillekin kalastuskohteille pienemmät järvitaimenen alamitat, esimerkiksi 40 sentin alamitan. Mikäli

kohteella ei voida varmistua siitä, että alle 60-senttisten taimenten kalastus kohdistuu ainoastaan istutuskaloihin, pyyntikokoisten taimenten istutus saatetaan lopettaa.

Asiaa pohditaan muun muassa Korouoman ja Livojoen kohteissa.

(Tuikki)

ihminen
naaras
Kuusamo
Kuusamo/Rukajärvi
Kuusamo/Rukajärvi
164,5 cm
54 kg

(Tuikki)

KUVAAJA: Harri Tarvainen

ALAMITAT 2014 ALKAEN

- Meritaimen ja järvilohi:** 60 senttimetriä
Järvitaimenen: 60 cm leveysasteen 67°00'N eteläpuolisissa vesissä.
 50 cm leveysalueen pohjoispuolisissa vesissä.
 (entinen alamitta 40 cm)
Harjus: 35 cm leveysasteen 67°00'N eteläpuolisissa vesissä.
 30 cm leveysalueen pohjoispuolisissa vesissä.
 (entinen alamitta 30 cm)
Vuoksen nieriä: Vuoksen vesistöalueen nieriä (saimaannieriä) on rauhoitettu kokonaan.

POIKKEUKSIA

- Ruunaan kosket 7525** Istutetun taimenen (rasvaevä leikattu) alamitta 40 cm. Luonnontaimen (rasvaevä tallella) on rauhoitettu kokonaan.
Karvionkoski 7561 Istutettu taimen 40 cm (voimassa vain 2014). Luonnontaimen rauhoitettu.
Koirajärvet 6566 Istutettu taimen 40 cm. Luonnontaimenia ei ole.

Myös kuuteen Hossassa sijaitsevaan umpiveteen on haettu poikkeusta sekä pariin muuhun kohteeseen, joissa ei ole riskiä, että kalastaja saisi saaliiksi luonnonkalaa.

Taimen on nyt HOT

Me ihmiset sanomme joskus lajitovereista, että joku on kuuma, oikea hottis. Tai ainakin hänellä on kuumat mitat.

Tänä vuonna kuumat mitat ovat lohikaloilla ja erityisesti taimenella. Kalastusasetus nosti 1.1.2014 lohikalojen alamittoja reippaasti. Meritaimenen, järvilohen ja 67°00'N-leveysasteen eteläpuolisten vesien järvitaimenen alamitta on nyt 60 senttiä.

Metsähallitus kannatti kalojen alamittojen nostoja jo asetuksen lausuntovaiheessa.

Alamitoista ja ely-keskukselta haetuista poikkeuksista nousi keväällä kuuma keskustelu. Toisen äärlaidan mukaan poikkeuksia pitäisi hakea mahdollisimman paljon ja toisen äärlaidan mukaan ei missään tapauksessa, ei edes istutuskohteilla.

Myös Metsähallitusta painostettiin molemmista leireistä. Sen vuoksi Metsähallitus julkaisi oman linjauksensa siitä, milloin poikkeuslupaa voi hakea:

- Kalastus ei saa vaarantaa luonnontaimenia.
- Poikkeusta voi hakea ns. umpiveteen, jossa kaikki taimenet ovat istutettuja eivätkä voi lisääntyä.
- Poikkeusta voi hakea, jos taimenen luontainen elinkierto on estynyt ja kalastus kohdistuu vain istutettuihin kaloihin.

(Tuikki)

Istutetun taimenen tunnistaa siitä, että sen rasvaevä on leikattu. Kuvaaja: Heikki Laitala.

LYHYESTI

Uusi ennätys kalarekisteriin

Muutaman vuoden odottelun jälkeen Pirkko-Liisa Luhta ja Eero Moilanen saivat kuulla, että heidän Suomussalmen Hukkajosta sähköllä pyydystämänsä pikkunahkiainen oli kuin olikin ennätysmitoissa. Pikkunahkiainen oli kasvanut 169 millimetrin mittaiseksi ja se painoi huimat 8 grammaa. Nahkiainen pyydystettiin syyskesällä 2010.

(Tuikki)

Keisareita katiskassa

Suomesta on tavattu uusi kalalaji: keisari. Ainakin, mikäli on uskominen kirjoittajan kahdeksanvuotiasta lastenlasta. Olemme olleet Lohjanjärven kesäasukkaita jo 50 vuotta, mutta viime kesinä on tehty tuttavuutta uuden kalalajin kanssa. Katiskaan ja verkkoihin on saatu kumpaankin kerran parvi suutareita.

Lapsenlapsi kertoi asiaa eteenpäin tohkeissaan: "Saatiin keisareita!" Oli tainnut kala tehdä vaikutuksen ja kohosi arvossa tarinan edetessä. Keisareista yksi saavustettiin, mutta eipä se oikein maistunut.

Risto Savolainen

Metsätalouden vesistökuormitus väheni reippaasti

Metsähallituksen metsätalouden toimenpiteiden, kuten kunnostusojitusten ja maanmuokkauksen, aiheuttamat vesistövaikutukset ovat vähentyneet selvästi, ilmenee Metlan seurannasta. Metsätalouden osuus fosfori- ja typpikuormituksesta, kun mukaan ei lasketa luonnonhuuhtoumaa, on viiden prosentin luokkaa.

Vesistövaikutukset ovat luonteeltaan haja-kuormitusta. Se voi ilmetä kiintoaineena sekä liuenneena eloperäisenä aineena ja ravinteina, joista vesistöjen kannalta haitallisimpia ovat fosfori ja typpi. Vesistöön päädyttyään ravinteet lisäävät ekosysteemin perustuotantoa eli vesistö rehevöityy. Huonontuminen voi ilmetä muun muassa veden värimuutoksina, samentumisena, happikatona, madaltumisena ja rantojen liettymisena.

Metsähallitus on kerännyt järjestelmällisin vuotuisin otantatarkastuksin palautteen oman vesiensuojelunsa tasosta vuodesta 1995 alkaen. Palautteen myötä käytäntöjen taso on parantunut nopeasti.

Taso on ollut Metsähallituksessa keskimäärin vakaan korkea jo melkein kaksikymmentä vuotta. Paikkatietotyökalujen kuten korkeus-

mallianalyyysien käyttöönotto on vuodesta 2008 alkaen auttanut välttämään eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista. Vaikka nykyisiä vesiensuojelukeinoja käytetäänkin osaavasti,

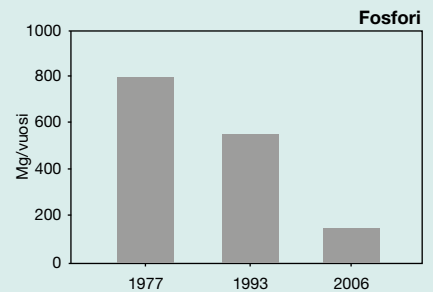
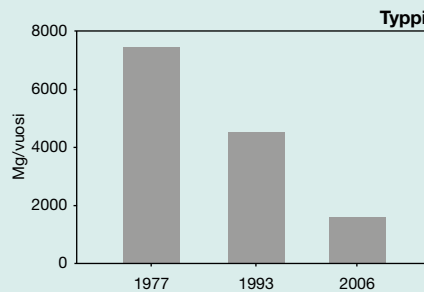
parantamisen varaa on yhä jäljellä, koska keinojen teho on harvoin täydellinen.

Timo Hiltunen

Metsätalouden aiheuttama vesistökuormitus

Metsätalouden osuus vesistöihin tulevasta fosfori- ja typpikuormituksesta on nyt noin viiden prosentin luokkaa. Kaaviossa näkyy metsätalouden aiheuttama kuormitus, joka ei aiheudu luonnonhuuhtoumasta.

Typpi- ja fosforikuormituskaavioon on laskettu turvemaiden ja kivennäismaiden lannoitus, turvemaiden metsänuudistaminen, kunnostusojitukset, uudisojitukset ja metsänuudistaminen kivennäismailla.

Lähde: Metla

Saimaan troolisäleikkö ylittänyt odotukset

Saimaalla kehitelty troolien lajittelusäleikkö on toiminut testikalastuksissa paremmin kuin on uskallettu odottaa. Eräsuunnittelija Mikko Malin kertoo, että jopa yhdeksän lohikalaa kymmenestä ui säleikön ansiosta itse pois troolista. Loputkin pystytään poistamaan vahingoittumattomina.

Lajittelusäleikön tarkoitus on estää uhanalaisia lohikalajoja joutumasta troolin pohjalle muikkujen sekaan.

Säleikköä kehittävän Future Missions Oy:n Niilo Valkonen kertoo, että säleikön avulla saadaan hyödynnettyä kotimaiset kalavarat taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ekologisesti. Samalla kehitetään Suomen ammattikalastusta silmällä pitäen kestävä ratkaisu pitkäaikaisiin ongelmiin, joita lohikalajien trooliin joutuminen on aiheuttanut.

Säleikön kehittämistyö on osa Saimaan lohikalat -hanketta, jonka rahoittajat ovat maa- ja metsätalousministeriö,

Pohjois-Karjalan ely-keskus, Metsähallitus sekä Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Oy.

Metsähallitus on mukana säleikköhankkeessa omarahoitusosuudella. Pyydyksiä on myös testattu valtion vesillä, esimerkiksi Haukivedellä.

Testauksissa kalojen käyttäytymistä on seurattu kameroilla. Osa lohikaloista ui niille tarkoitettu pakoaukosta välittömästi ulos, mutta osa näyttää jäävän säleikön eteen tarkoituksella muikkua syömään. Nekään eivät ole vahingoittuneet vaan uineet pois pyydyksestä, kun troolin vauhti on alkanut hidastua.

Säleikön kehittäminen jatkuu. Tarkoitus on vielä pienentää muikkusaaliin hävikkiä, jotta lajittelusäleikkö kiinnostaisi ammattikalastajia ja otettaisiin käyttöön laajasti. Toistaiseksi 10 prosenttia muikuista pääsee pyydyksestä pois isommille lohikalajoille tarkoitettu pakoaukosta.

Anna Lakso

Markus Rahikainen jätti työnsä poliisin koira-partiomiehenä ja taktisena neuvottelijana. Hänestä tuli Metsähallituksen erätarkastaja, joka valvoo, että kalastajat noudattavat sääntöjä norppavesillä.

TEKSTI Aku Ahlholm

Markus Rahikaisen päätehtävä on valvoo kalastusta Saimaan norppavesillä. Kuvaaja: Petri Vanhanen/Itä-Savo.

Kun **Markus Rahikainen** vastaa puhelimeen, hän on juuri palaamassa laitesukelluskurssilta. Onko tuore norppapoliisi ottanut työnsä niin vakavasti?

Voi olla, että jossain tilanteessa sukellustaidostakin on hyötyä, kun saan pätevyden, Rahikainen sanoo.

Rahikaisesta tuli Metsähallituksen 12:s erätarkastaja. He ovat viranomaisia, joilla on poliisin valtuudet erävalvontatehtävissä. He myös koordinoivat valtion alueiden valvontaa ja yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

Erätarkastajan erityistehtävä

Rahikaisella on kuitenkin tietty erityistehtävä. Hän valvoo, että kalastajat noudattavat rajoituksia saimaannorpan esiintymisalueilla. Seitsemän kuukautta vuodesta hän keskittyy juuri tähän tehtävään.

Euroopan komissio on kokenut saimaannorpan tulevaisuuden niin tärkeäksi, että viisivuotiselle Saimaannorppa-LIFE-hankkeelle on myönnetty 5,26 miljoonaa euron rahoitus. Rahasta 3,95 miljoonaa euroa maksaa Euroopan unioni.

Markus Rahikaisen tehtävä on osa tätä hanketta. Tarkoitus on valvonnalla ja neuvonnalla muuttaa ammatti- ja vapaa-ajankalastusta saimaannorppalle turvallisiksi. Kalastajille tarjotaan tietoa norppasta ja kalastuksesta. Heille tarjotaan mahdollisuutta vaihtaa verkkoja norppaturvallisiksi katiskoihin.

– Aika paljon työ painottuu opastukseen ja neuvontaan. Haluan tavata kalastajia, Rahikainen sanoo.

Haave: kalastus saisi jatkua

Hän on jo vähitellen tulossa tutuksi paikallisille kalastajille. Työn alettua Rahikainen on kiertänyt saimaannorppaan ja kalastukseen liittyvissä tapaamisissa.

Hän on myös osallistunut käytännön työhön: kolannut apukinoksia norpille pesäpaikoiksi ja kiertänyt laskemassa norppia. Työn tärkeys on tullut selväksi: haastattelua tehdessä Saimaalta on löytynyt 48 kuuttia, joista peräti 46 on löytynyt ihmisen kolaamista apukinoksista.

Erätarkastajan haave on, että norppien elämä ja ihmisten harrastukset pystytään Saimaalla yhdistämään.

– Se olisi parasta, että verkkokalastus, muu kalastus ja veneily säilyisivät ja ihmiset pystyisivät niistä nauttimaan. Eivätkä ne silti uhkaisi saimaannorppaa.

Kalastusrajoituksia Saimaalla

Saimaan erätarkastaja valvoo muun muassa niin sanottujen norppa-asetusten noudattamista:

Valtioneuvoston antoi 15.4.2011 asetuksen, jolla verkkokalastus kiellettiin yhdeksällä Saimaan vesistön alueella 15.4.–30.6. Alueiden kartat löytyvät osoitteesta www.metsa.fi/saimaannorppa.

Valtioneuvoston antoi 1.5.2011 asetuksen, jolla tietyt pyydykset kiellettiin 10 alueella ympärivuotisesti. Nämäkin alueet voi tarkistaa osoitteesta www.metsa.fi/saimaannorppa. Kiellettyjä ovat muun muassa pitkä siima, riimuverkko, verkkojen tietyt lankojen vahvuudet ja katiskat, joissa on yli 150 millin levyinen nielu.

Useat vesialueiden omistajat ja Etelä-Savon ely-keskus ovat sopineet rauhoitusalueista ajalla 15.4.–30.6.

Uusia suojelualueita on suunnitteilla norpan turvaamiseksi. Ympäristöministeriö odottaa 6.5.2014 mennessä lausuntoja yhdeksästä uudesta luonnonsuojelualueesta, joihin sisältyy yhteensä 3000 hehtaaria vesialueita.

Kalalajeista Vuoksen alueen nieriä (saimaannieriä) on 1.1.2014 alkaen rauhoitettu kokonaan.

Saimaan norppavesien **OMA ERÄTARKASTAJA**

1839

1839

Erähistoriakohteet

- Metsähallitus etsii kulttuurihistoriallisesti erityisen arvokkaita kalastus- ja metsästyskohteita.
- Kohteet nimetään alueella kalastelleen tai metsästelleen tunnetun ihmisen mukaan.
- Erähistoriakohteet saavat omat sivut Eräluvut.fi-sivustolle.
- Erähistoriakohteista painetaan myös materiaalia, jotka eränkävijät voivat ottaa mukaan maastoon.
- Eränkävijät voivat entistä paremmin kokea olevansa osa ikaikaista eränkävynnin jatkumoa.

ANNA VINKKI: anna.lakso@metsa.fi ja aku.ahlholm@metsa.fi (hankkeen viestintä), minttu.perttula@metsa.fi (Etelä-, Itä- ja Länsi-Suomi), paivi.tervonen@metsa.fi (Pohjanmaa ja Kainuu), pirjo.rautiainen@metsa.fi (Lappi)

*Monet sanovat
tätä kaiverrusta Suomujoella
itsensä Elias Lönnrotin
puumerkiksi.*

Elias Lönnrotin kalastusreitti (UK-puiston kalastuskohde 1563)

Kirjoittiko tämän itse Lönnrot?

Virkistyskalastuskohde Urho Kekkonen kansallispuistossa (1563) saa liikanimen *Elias Lönnrotin kalastusreitti*. Siitä tulee yksi Metsähallituksen erähistoriakohteista. Täällä itse Lönnrot vietti joulua ja täällä pidettiin viimeiset kyläkäräjät.

TEKSTI JA KUVAT Aku Ahlholm
ASIAANTUNTIJA Mervi Kasanen

Kalastusreitti Suomujoella saa uuden käänteen. Matkakaveri kertoo, että hirressä näkyvä puumerkki olisi itsensä **Elias Lönnrotin** kaivertama. *Kalevalan ja Kantelettaren* runojen kerääjän tiedetään yöpyneen juuri tässä.

Kalaa ei ole vielä tarttunut perhoon, ei harrin harria, mutta ajatella, että itse Lönnrot on ylittänyt Suomujoen tästä, Aittajärven itäpuolen kahlaamosta ja kivunnut sa-

moja kuivia kankaita pitkin Helanderin kodalle.

Siellä Lönnrot ja **M. A. Castrén** viettivät ainakin joulun 1841. He keittivät lihapataa ja useita pannullisia teetä. Niin he kertovat kirjoissaan *Matkat 1828–1844* ja Tutkimusmatkoilla Pohjolassa.

Siihen jouluun kaiverrus ei sovi, sillä hirressä vuosiluvuksi on veistetty 1839. Tyyli sopii kylä Lönnrotin puumerkkeihin, joita on säilynyt jälkipolville.

Viimeiset kyläkäräjät

Urho Kekkonen kansallispuiston virkistyskalastuskohteesta paljastuu lisää jännittäviä yksityiskohtia. Täällä pidettiin kenties viimeiset saamelaisten kyläkäräjät.

Toisen maailmansodan jälkeen Suomujoelle evakuoitiin Suonikylän koltia, joiden elämästä on edelleen merkkejä jäljellä. Juuri nämä koltitaperheet saattoivat olla viimeisiä, jotka pitivät perinteisiä kyläkäräjiä (sobbar) ja siitaa eli lapinkyläjärjestelmää.

Vähitellen koltat hakeutuivat pohjoisemmaksi Nellimin seudulle.

Merkit maastossa kertovat yhä ajasta ennen Lönnrotia ja koltia. Seudulla on ollut asutusta kivikaudesta lähtien. Metsästäjä-keräilijöiden

jälkeen tänne tulivat metsäsaamelaiset.

Myöhemmin kalastuskohteelle ovat jättäneet jälkensä kullankaivajat, erakot ja kaikki kulkijat, jotka vaelsivat Ruijan reittiä Jäämerelle. Kullankaivajat ovat jättäneet jälkeensä kuoppia jokivarteen ja vanhoja kämppiä.

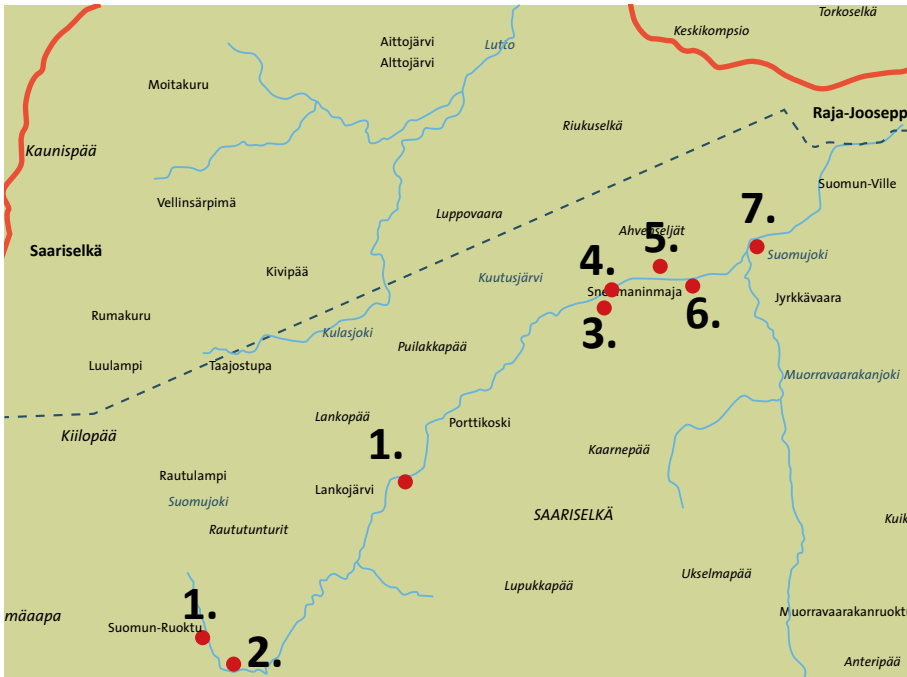
Miksi nimeksi Lönnrot?

Puiston halki virtaavaan Suomujokeen voisi liittää monia tunnettuja henkilöitä. Koillisten rajaseutujen porokeisari Mosku eli **Aleksi Hihnavaaara** taivalsi Suomujoen vartta usein porotöissä tai porovarkaiden perässä muun muassa jääkärikenraali **Kurt Martti Walleniuksen** kanssa.

Suomujoen vaeltajat kalastivat innokkaasti. Elias Lönnrotin kalastelusta ei ole paljon tietoa, mutta suuresti hän arvosti kalastusta elinkeinona.

Suomalaisen kulttuurin tallentajana Lönnrot on Suomen-kulkijoista neutraali. Niinpä kulttuurihistoriallisena eräkohteena UK-puiston kalastuskohde saa kunnian kantaa Lönnrotin nimeä.

.....

Elias Lönnrotin kalastusreitti (kalastuskohde: Urho Kekkonen kansallispuisto 1563)

Nykykalastajat voivat todella tuntea olevasi osa ikiaikaista eränkävintyperinteen jatkumoa UKK-puiston virkistyskalastuskohteella. Voit etsiä tarkat paikat retkikartta.fi-palvelusta: valitse *Koordinaattihaku* ja syötä koordinaatit hakukenttiin.

1. Kullanetsintäkuopat

Yksi suurimmista kultaryntäyksen jäljiltä yhä näkyvistä kullanetsintäkuopista on Suomuruoktussa. Kuoppa sijaitsee Suomuruoktun autio- ja varastuvan ja Suomuruoktun museokämpän puolivälissä.

Tarkka sijainti: P/N 7574270, I/E 3525933, Z 283

Lankojärven kullanetsintäkuoppa on vähän lähempänä Aittajärven parkkipaikkaa.

Tarkka sijainti: P/N 7581440, I/E 3534616, Z 185

2. Meänteis

Meänteis eli Reijo Savinainen oli salaperäinen erakko Suomujoella 1950–60-luvuilla. Meänteis kirjoitteli kämppien vieraskirjoihin ja nuhteli siivottomia retkeilijöitä. Hän joutui heidän kanssaan myös kahnauksiin ja käräjille. Lankojärvellä voi yhä nähdä erakon palaneen asumuksen raunioita, ruuhin ja linnunpönttöjä. Aitaojan nuotiopaikan lähellä on Meänteisen niliaitta. Meänteis juontuu koltansaamesta ja tarkoittaa kotakentän haltijaa.

Niliaitan tarkka sijainti: P/N 7572882, I/E 3527002, Z 250

3. Helanderin kota, Lönnrotin majapaikka

Helanderin kodan hirressä erottuu selvästi puumerkki, jonka monet sanovat itsensä Elias Lönnrotin veistämäksi. Varmoja ollaan vain siitä, että Lönnrot vietti tässä joulun runonkeruumatkallaan 1841. Joulun jälkeen iskeneessä myrskyssä Lönnrot ja M. A. Castrén löysivät seuraavaan majapaikkaan vain, koska heitä vetänyt poro oli kulkenut saman reitin kerran aiemmin. Kodassa yöpyivät monet muutkin tunnetut henkilöt, muun muassa pappi Jaakko Fellman. Kota on puiston vanhin autiotupa, josta on yhä merkkejä jäljellä. Siitä on käytetty myös nimityksiä Suomen kämpppä, Suomujoen kota tai Vetämäkurun kämpppä.

Sijainti: Aittajärven vieressä sijaitsevan Helanderin kotalammen eteläranta.

4. Ruijan reitti

Sissipäällikkö Pekka Vesainen,

Myös Elias Lönnrot taivalsi pitkin Ruijan reittiä, joka Urho Kekkonen kansallispuistossa menee muun muassa Aittajärven kohdalta. Tästä kulkevat Ruijaan lukuisat kalastajat sekä voin, riekon, poronlihan ja taljojen kauppiaat, samoin kuin tunnettu sissipäällikkö Pekka Vesainen. Nykykalastaja pääsee reitin tunnelmaan ylittäessään Suomujoen kahaamasta.

5. Suomujoen kolttakenttä

Kolttien elämä on Elias Lönnrotin kalastusreitillä tutustumisen arvoinen. Suomujoen kolttakentällä asui Semenoffin perhe. Juuri tässä

saatettiin pitää viimeiset perinteiset kyläkäräjät. Semenoffit olivat Suonikylältä evakoituja kolttia, joiden rakennuksista on vuonna 1983 entisöity pirtti. Nykykalastajat voivat käydä tutustumassa pihapiiriin ja rakennuksiin, ainoastaan pirtti on lukittu. Täytyy myös muistaa, että saunaa saa lämmittää vain katseella, ei puilla.

Sijainti: Aittajärvestä 2 km koilliseen.

6. Peuranpyyntikuopat

Suomujoen rannoilla on runsaasti peuranpyyntikuoppia, mikä kieli elukoiden vaelta- neen samoja reittejä kuin kalastajien, ennen ja nykyisinkin. Kenties helpoiten ovat nähtävissä Snellmaninmajalla olevat kaksi pyyntikuopparyhmää.

Tarkka sijainti: P/N 7590377, I/E 3547778, Z 145

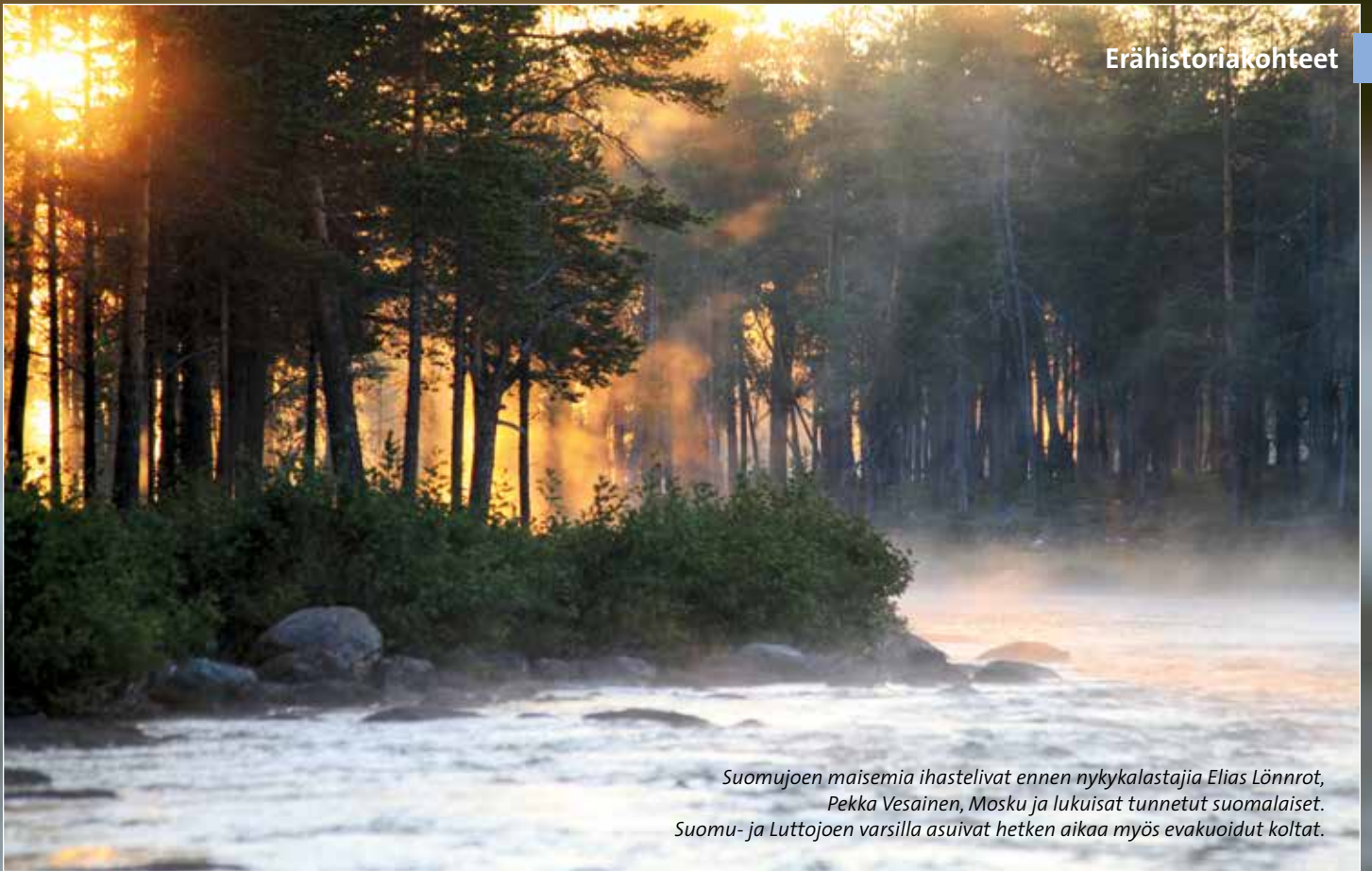
7. Raakku

Raakku eli jokihelmisimpukka oli entsaikojen eränkävijöiden haluttu saalis, tai oikeammin haluttuja olivat ne harvat helmet, joita raakuista löytyi. Nykyisin raakku on täysin rauhoitettu, elävään raakkuun ei saa koskeakaan. Kalastajienkin on varottava astumasta raakkujen päälle joessa. Muun muassa Moskun, K. M. Walleniuksen ja maalari Anton Lindforsin helmenetsintäretkestä voi lukea kirjasta *Ihmismetsästäjiä ja erämiehiä*. Vanhoja raakunkuoria voi nähdä läjäpäin Suomujoen varrella.

LÄHTEET:

- AHOLA, JOEL (2011). *SAARISELKÄ. RETKEILYOPAS JA KARTTA*. KARTTAKESKUS. PORVOO.
- CASTRÉN MATIAS ALEKSANTERI (1967). *TUTKIMUSMATKOILLA POHJOLASSA*. WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ. PORVOO.
- ILMOLA ILKKA (2014). *MOSKUN MAILLA*. KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA. HELSINKI.
- KULTTUURIYMPÄRISTÖN REKISTERIPORTAALI, MUINAISJÄÄNNÖSREKISTERI
- HTTP://KULTTUURIYMPARISTO.NBA./NETSOVELLUS/REKISTERIPORTAALI/MJREKI/
- LEHTOLA VELI-PEKKA (2004). *SAAMELAINEN EVAKKO*. KUSTANNUS-PUNTSI. SAARIJÄRVI.
- LÖNNROT ELIAS (1981). *MATKAT 1828–1844*. WEILIN GÖÖS. ESPOO.
- HOLSTI PÄIVI (1987). *SUONIKYLÄN KOLTtien ASUTTAMINEN VUOSINA 1944–1957. TUTKIELMIA SODANJÄLKEISESTÄ ASUTUSTOIMINNASTA SUOMESSA. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSSA MARRASKUUN 1987 PIDETYN TUTKIJASEMINAARIN ESITELMÄT*. TOIM. MAUNO JOKIPII. SUOMEN HISTORIAN JULKAISUJA. JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON HISTORIAN LAITOS. JYVÄSKYLÄ. S. 54–61.
- WALLENIUS, KURT MARTTI (1994). *IHMISMETSÄSTÄJIÄ JA ERÄMIEHIÄ SEKÄ NELJÄ UUTTA TARINAA*. OTAVA KEURUU.
- VILJANMAA SAMI (2013). *KULTTUURIPERINTÖKOHTEIDEN INVENTOINTI 2013. URHO KEKKOSEN KANSALLISPUISTO*. METSÄHALLITUS, LAPIN LUONTOPALVELUT.

*Suomujoen maisemia ihastelivat ennen nykykalastajia Elias Lönnrot,
Pekka Vesainen, Mosku ja lukuisat tunnetut suomalaiset.
Suomu- ja Luttojoen varsilla asuivat hetken aikaa myös evakoidut koltat.*

*Suomujoen varrella näkee yhä läjäpäin raakun eli
jokihelmisimpukan kuoria. Niiden sisältä etsittiin aikoinaan
arvokkaita helmiä. Tämä puuha kiellettiin jo 1955.*

Keskiaukeaman kasvo

Keskiaukeaman kasvo

JOKIRAPU

Täplärapua ei saa istuttaa Ruotsiin tai Norjaan

Suomi on poikkeus pohjoismaisessa rapupolitiikassa. Sekä Ruotsi että Norja ovat kieltäneet täplärapujen istutukset. Täplärapu levittää ruttoa, jonka se itse voi kestää mutta joka tuhoaa kotoperäisen jokiravun. Ruotsissa täplärapuja on alettu tuhota sammutetulla kalkilla. Norjassa täplärapuja tuhoetaan määrätietoisesti jopa kuivattamalla vesiä. Nyt tiedossa on enää viisi täplärapukohdetta.

Harri Piesanen

Tämän palstan kasvo on aina ennen ollut joku tunnettu kalastaja. Nyt se on arvostettu äyriäinen jokirapu (*Astacus astacus*), jolle etsitään puhtaita reservaatteja.

TEKSTI JA KUVAT Aku Ahlholm

Jos jokiravut olisivat sosiaalisessa mediassa, ne paljastaisivat päivityksissään jatkuvasti olinpaikkansa. Mutta kun ei.

Metsähallituksen asiantuntijat saavat etsiä niitä kesä toisensa jälkeen. Työ vaikuttaa joskus epätoivoiselta, sillä mahdollisia rapuveisiä on tuhansia pelkästään Pohjois-Karjalassa, Savossa ja Kainuussa.

Yksi koeravustuspartio ehtii testata kesän aikana 50 niistä, ja parhaimpina kesänä partioita on liikkunut kaksi.

Jokirapu on kotoperäinen laji, joka on pulassa. Suomeen istutettu täplärapu levittää tehokkaasti rapuruttoa, joka hävittää jokiravut. Rutto voi saastuttaa vesistön, jos yksikin kalamies siirtää verkon tai merran vesistöstä toiseen.

Jokirapu lisääntyy parhaiten vedessä, jonka pH on 7–8. Se viihtyy kivikkoisissa, vähän jyrkemmissä rannoissa, joihin voi kaivaa koloja.

Tuikki kävi seuraamassa, kun koeravustajat Timo Mähönen ja Tatu Vaajala etsivät rapua Lieksassa. Kun he olivat sitä ennen nostelleet työkseen tyhjiä mertoja, jokirapujenkin täytyi kuulla se kiljahdus: ”Täällä on rapu.”

Ja totta se oli. Syrjäisestä vedestä rajan tuntumassa nousi viisi jokirapua.

Ennen työ ei olisi ollut tällaista hakuammuntaa. Lieksassakin rapuja oli useissa vesistöissä, mutta se rutto se rutto.

Metsähallituksen suurensinnän tarkoitus on löytää jokirapukantoja ja puhtaita vesiä, joihin voisi perustaa reservaatteja rapuille. Niiden tulisi olla rajavyöhykkeellä, suojelualueella tai vaikkapa ampuma-alueella, jonne kenenkään ravustajan tai kalastajan ei pitäisi ainakaan laillisesti eksyä viemään täplärapuvedessä saastuneita välineitään.

Keskiaukeaman kasvo

Näin se koeravustus etenee. Tatu Vaajala kalastaa rapuille evästä. Timo Mähönen laskee merrat, minkä jälkeen nälkäinen rapu kipittää paikalle. Mittausten jälkeen rapu pääsee takaisin kotiin.

Usko tai älä!

Läskipyörä

- › Lapset testasivat kalastajien uuden hittituotteen.

Lapissa kalastajien uusin kulkuväline on läskipyörä, *fat bike*. Renkaat ovat leveät ja kumien ilmanpaine alhainen.

Alaskasta kotoisin olevan pyörämallin tarkoitus on, ettei se uppoa pehmeään eikä tärähtele epätasaisessa maastossa.

Tuikin kirjoituspajaan osallistuneet koululaiset ottivat läskipyörän ankaraan testiin. Taisivat monen joululahjatoiveet menivät uusiksi.

“Kulki pehmeästi kaikenlaisessa maastossa.”

“Oli hyvä ajaa pitkospuita.”

“Tällä Sieppijärvestä Lappeaan.”
Siinä testiryhmän kommentit.

Sieppijärven koulun testiryhmän Henri Jutila (yläkuva) ja Tuomas Koivuniemi kokeilivat läskipyörää erilaisissa maastoissa Äkäslompolossa. Testiryhmään kuului myös Elias Saief Ennasser.

Tuikin toimitus järjesti kirjoitustyöpajan koululaisille Kellokkaassa Äkäslompolossa. Yhdessä päivässä lapset testasivat kalastajien uutuuden ja kirjoittivat hurjia tositarinoita luonnosta.

TEKSTI JA KUVAT Aku Ahlholm ja Sieppijärven koulun oppilaat

Ahma jatusti kalanperkeitä työpaikan pihassa

Ahma tuli syömään kalanperkeitä Aakenuspirtille. Pirtin työntekijän Marja Könkään ensimmäinen ajatus oli, että mikä kumma otus tuo on.

“En ollut ennen nähnyt ahmaa elävänä, ainoastaan koulun kirjoissa. Ei pelottanut yhtään”, Marja kertoo.

Joona, Sini ja Veera

Marja pakeni jättiläislintua

Sen hetken Marja Vaattovaara muistaa koko ikänsä. Hän kuljeskeli yksikseen metsässä, kun viereen pölähti jättiläislintu.

Hän ei otusta jäänyt ihmettelemään, saati miettimään, mitä lajia se edusti. Suunta kohti mummulaa ja niin kovaa kuin jaloista ikinä pääsee, oli ainoa ajatus tytön mielessä.

Nuorten Tuikin tekivät Sieppijärven koulun oppilaat Elias Saief Ennasser, Tuomas Koivuniemi, Julia Satta, Joona Åman, Henri Jutila, Jenni Jutila, Veera Jutila, Tuuli Hartikainen, Emma, Satta, Sini, Koskenniemi, Marja Vaattovaara ja Anni Koskenniemi.

KUVAAJA Jari Hindström

Vapapäivä 7.6.2014

Kesäloman kunniaksi kalalle

TEKSTIT Anna Lakso

Jos kesäloman alussa tekemisen puute vaivaa, kannattaa lähteä kalalle. Kesäkuun 7. päivänä, eli kesäloman ensimmäisenä lauantaina, Metsähallitus ja Suomen Vapaa-ajankalastajat järjestävät jo perinteisen Vapapäivän.

Viidettä kertaa järjestettävänä Vapapäivänä kaikki alaikäiset ovat tervetulleita kalastamaan ilmaiseksi jollekin 37 virkistyskalastuskohteesta. Lisäksi avoinna ovat Metsähallituksen viehelupa-alueet.

Vapapäivän tarkoituksena on siirtää kalastuksen perinnettä ja historiaa nuoremmillekin kalastajille. Vaikka omassa lähipiirissä innokkaita kalastajia ei olisi, Vapapäivänä sellaisetkin nuoret, jotka eivät ole koskaan vapaan koskeneet, saavat oppaan avulla tuntumaa kalastamiseen.

Yksi tapahtuman järjestäjistä, Metsähallituksen

erikoissuunnittelija **Aku Ahlholm** suosittelee Vapapäivää myös siksi, että kerrankin saa kalastaa ilmaiseksi arvokalakohteissa, joissa ei normaalisti saa maksutta kalastaa.

Uutuutena omatoimikohteet

Viime vuonna Vapapäivään osallistui noin 700 nuorta. Nyt kävijöitä odotetaan enemmän, sillä Vapapäivä on laajentunut.

Aikaisemmin mukana on ollut 14 kohdetta, joilla on ollut opastusta. Tänä vuonna mukana ovat edelleen samat opastetut kohteet, mutta sen lisäksi listassa on nyt runsaasti omatoimikohteita.

Ne sopivat alaikäisille, jotka ovat jo kalastelleet tai jotka pääsevät kalalle jonkun kokenemman aikuisen mukana. Ahlholm nostaa

omatoimikohdelistasta omaksi suosikikseen Kuusamon Oulankajoen, jonne taimen nousee aikaisemmin kuin muihin Kuusamon jokiin. Muita hienoja, uusia kohteita ovat muun muassa Kittilän Kapsajoki, Savukosken Nuorttijoki sekä Karvionkoski Heinävedellä.

Vapapäivä ei ole kilpailu, vaikka opastetuissa kohteissa kolme suurimman kalapussin saanutta palkitaankin. Tarkoituksena on pitää hauskaa ja muistuttaa, että kesällä kalastus on mukava harrastus.

– Saalis ei ole tärkeintä, mutta aloittelijan tuurillahan sitä yleensä eniten kalaa saa, Ahlholm nauraa.

Lista Vapapäivän kohteista voi vielä täydentyä. Kannattaa seurata Vapapäivän Facebook-sivustoa: www.facebook.com/vapapaiva.

Opastetut kohteet:

Tule paikalle lauantaina 7.6. kello 10–16 ja ilmoittaudu oranssilla Metsähallitus-liivillä varustautuneelle oppaalle. Häneltä saat vaatteisiin kiinnitettävän merkin, joka toimii kalastuslupana koko Vapapäivän ajan.

Opastetuille kohteille ensiksi saapuneet saavat upean Vapapäivä-lahjan eli Kuusamon Uistimen vieheen. Opastetuilla kohteilla pidetään leikkimielinen kalastuskisa, jossa kolme painavimman kalapussin saanutta palkitaan paikan päällä läsnäolijoiden kesken kello 16.

Omatoimikohteet:

Ilmoita nimesi sähköpostilla vapapaiva@metsa.fi tai tekstarilla 040 362 1918. Sen jälkeen voit ilmaiseksi kalastaa kohteella lauantaina 7.6. kello 10–16. Tarkista ilmaiset kohteet eraluvat.fi/vapapaiva tai facebook.com/vapapaiva.

Opastetut kohteet

Salo, Teijo: Matildajärvi

Ikaalinen: Teerilampi

Lammi (Evo): Niemisjärvet

Kysy lisää Salon, Ikaalisten ja Lammin Vapapäivistä: janne.rautanen@vapaa-ajankalastaja.fi, puh. 0400 946 968.

Kinnula: Koirajärvi

Kysy lisää Koirajärven Vapapäivästä: juha.ojajarju@vapaa-ajankalastaja.fi, puh. 045 113 3050

Mikkelin Valkea

Lieksa: Ruunaa (ilmoittautuminen luontotalolla)

Nurmes: Peurajärvi

Kysy lisää Mikkelin, Lieksan ja Nurmeksen Vapapäivästä: janne.tarkiainen@vapaa-ajankalastaja.fi, puh. 044 547 9116

Kuhmo: Syväjärvi

Rovaniemi: Vikaköngäs

Ristijärvi: Laahtanen

Sievi: Ahvenlampi (kaikki viehekalastus sallittua tapahtuman aikana)

Sodankylä: Ahvenlampi

Taivalkoski: Kylmäluoma

Vaala: Manamansalo (ilmoittautuminen leirintäalueen vastaanottoon)

Kysy lisää Pohjois-Suomen Vapapäivän kohteista: petter.nissen@vapaa-ajankalastaja.fi, puh. 0500 440 923

Omatoimikohteet

Kittilä: Kapsajoki (2535), **Kittilä:** Pyhäjärvi (2525), **Kolari, Muonio:** Äkäsjoki ja Kesänkijärvi

(2510), **Pello, Ylitornio:** Miekajärvi (2520), **Ranua:** Simojoki yläosa (2580), **Ranua:** Simojärvi (2587), **Rovaniemi:** Meltausjoki (2561), **Rovaniemi, Sodankylä:** Raudanjoki (2563),

Rovaniemi, Kemijärvi: Vikajoki (2567), **Rovaniemi:** Kemijoki (2568), **Savukoski:** Korvatunturi

(3546), **Savukoski:** Nuorttijoki (3550), **Heinävesi:** Karvionkoski (7561), **Lieksa:** Änäkäisen

Saarijärvi (7521), **Suomussalmi:** Hossa (5502), **Suomussalmi:** Hossan kirjolohitripla (5503),

Suomussalmi: Seitenahveninen (5504), **Suomussalmi:** Yli-Vuokki (5505), **Puolanka:** Saarijärvi

(5540), **Kuusamo:** Oulankajoki (5572), **Posio, Pudasjärvi:** Livojoki (2599), **Posio:** Livojärvi

(2595), **Taivalkoski, Pudasjärvi:** Iijoen keskiosa (5573). Lisäksi Metsähallituksen viehelupa-

kuuluvat vedet. Tarkista paikat www.eraluvat.fi:n viehelupasivulta.

Lupamyymjä Valta on VIANNANKOSKEN KUNINGAS

Maaningan Viannankoskelle täytyy kalastuslupa ostaa puhelimitse. Puhelimeen vastaa **Esa Valta**, iloinen 78-vuotias savolaismies, joka on yksityisenä myynyt Metsähallituksen virkistyskalastuslupia jo 22 vuotta. Hän on myynyt Viannankoskelle noin tuhat lupaa vuodessa.

– Myisin enemmänkin, jollei koskelle olisi kuuden samanaikaisen kalastajan kiintiö, Valta kertoo.

Kiintiöstä Valta pitää kiinni, vaikka se aiheuttaakin välillä harmaita hiuksia.

– Joskus on tullut tenkka poo, kun koskella seisoo vahingossa yksi kalastaja liikaa. Siinä sitten aikani pyörittelen ukkoja ja aina on selvitty, Valta nauraa.

Lupiensa suosion syyksi Valta veikkaa hyvää palvelua. Hänen ”kauppansa” on aina auki ja luvat saa vaikka aamuyöllä.

– Mummollehan se on rankkaa kun minä

Vaikka juttu käsittelee lupamyymjä Esa Valtaa, ovat hänen mukaansa kalastajat todellisia kosken kuninkaita.

yöllä töitä teen, mutta aina on kuitenkin puurot keittänyt.

Valta työskenteli maanviljelijänä kosken lähellä sijaitsevalla maatilalla, mutta sukupolvenvaihdoksen jälkeen hän alkoi pääasiassa valvoa kalastusta alueella.

– Alkoi ilmestyä kaiken maailman kalastajia, jotka kalastivat miten sattuu. Minä sitten soitin Metsähallitukselle, että nyt pannaan tämä homma kuntoon, ja siitä lähtien olen lupia myynyt.

Nykyään Viannankoskella käy paljon venäläisiä. Venäjän kieli ei Vallalta taitu, mutta se ei haittaa.

– Minä puhun heille savvoo, hiliaa ja kovvoo, ja aina olen tullut ymmärretyksi.

KUVAAJA Hannu Räisänen

Hän aikoo jatkaa työssä niin kauan, että joku sen häneltä kieltää tai työlle löytyy sopiva jatkaja.

– Eihän tämä ole kenellekään vielä kelvannut. Jatkan niin kauan kuin elän. Minähän en ole vielä vanha, vaan kauan elänyt.

Anna Lakso

TUTKIMUS:

Kalastajat voivat hyvin

Kalastus parantaa tutkimuksen mukaan terveyttä ja pidentää ikää. Keräsimme kalastajilta palautteita, tässä niistä muutamia. Tarkempia tuloksia saadaan kesällä.

TEKSTI Anna Lakso KUVA Heikki Laitala

"Kalastusretket ovat minulle mieluisin mahdollisuus rentoutua ja nauttia luonnosta. Lisäksi on aina jännitys mahdollisen saaliin saamisesta. Olen käyttänyt rahaa paljon välineiden hankintaan, mutta käytetty raha on antanut erilaisten elämysten muodossa kaikki monin verroin takaisin. On hienoa, että meillä Suomessa löytyy kalaisia erämaatyyppejä alueita, joihin pääsee rentoutumaan ja pois arjen kiireistä. Tulen aina lämmöllä muistelemaan tekemiäni reissuja."

"Olemme ottaneet perinteeksi käydä Teerilammella hyvän sijainnin ja olosuhteiden takia. Vaikka tällä kerralla ei tullut kalaa, niin luonnosta pääsi nauttimaan."

"Kalastuskohteeni sijaitsee täysin erämaamaisessa kohteessa, joka on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa. Paikalla ei ole mitään palveluja, joita en kyllä kaipaakaan, sillä haluan paikalta nimenomaan rauhallista oleskelua ja kalastusta."

*"Hienoa kun Metsä-
hallituksen kalastuskohteissa
on myös erämaisia
mahdollisuuksia."*

Kalastuslupasivut 26–33

Ennen kalastusta maksetaan kalastuksenhoitomaksu ja kalastuslupa. Näillä sivuilla kerromme, minkälaiset kalastusluvut tarvitset valtion vesille.

Kalastuksenhoitomaksu

Ensin maksetaan kalastuksenhoitomaksu eli kalastuskortti. Sen maksavat kaikki 18–64-vuotiaat kalastajat valtiolle joka vuosi. Maksu on pakollinen muille paitsi pelkätään pilkkimistä tai onkimista harrastaville. Kalastuksenhoitomaksu ei vielä oikeuta kalastamaan, vaan sen lisäksi kalastaja tarvitsee vesialueen omistajan luvan. Valtion vesille luvan voi hankkia Metsähallituksesta.

Kalastuskortti kännykällä!

Kalastuksenhoitomaksu on 24 euroa kalenterivuodelta tai seitsemän euroa viikolta. Ne voi maksaa myös kännykällä automaattinumeroista, jolloin maksu veloitetaan puhelinlaskusta. Kännykkämaksuihin lisätään palvelumaksu.

Soita numeroon:

- 0600 55 1622, koko vuodeksi 2014 (27,71 €)
- 0600 55 1623, viikoksi (7 vrk = 9,19 €)

Luvan voi hankkia myös netistä www.mmm.fi tai www.eraluvat.fi. Kalastuksen neuvontapuhelin 0100 84 014.

Kalastuslupa

Kalastuksenhoitomaksun jälkeen hankitaan oikeanlainen lupa kullekin kohteelle tai kalastustavalle.

Virkistyskalastuslupa, sivut 28–30

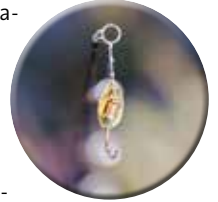
Metsähallituksen virkistyskalastuslupa on hankittava kohteille, joissa on erityisen arvokasta luonnonkalaa ja/tai istutuskalaa, kuten taimenta, harjusta tai rautua. Lupa on kohdekohtainen.

Ylä-Lapissa jokainen kunta muodostaa oman virkistyskalastuskohteen, joiden lisäksi on muutamia eriteltyjä kohteita, kuten Lätäseno Enontekiöllä tai Näätäinjoki Inarissa.

Jokamiehen pilkkiminen ja onkiminen, sekä maa- ja metsätalousministeriön läänikohtaisella vieheluvalla kalastaminen on näillä erityiskohteilla pääsääntöisesti kielletty.

Viehelupa (MH), sivu 31

Metsähallituksen valtakunnallinen viehelupa oikeuttaa kalastamaan uistimella ja perholalla. Lupa on voimassa kaikilla valtion vesillä, lukuun ottamatta virkistyskalastuskohteita ja erityisvesiä, kuten luonnonravintolammikoita.

Viehelupa ei oikeuta yksityisvesiin, vaan niitä varten tarvitaan esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön (MMM) läänikohtainen viehelupa.

Viehelupa on perhekohtainen ja sillä voi vetouistella useammalla vavalla. Luvalla saa kalastaa lukuisissa siika- ja lohhipitoisissa vesissä, joihin MMM:n lupa ei oikeuta.

Lupa ei ole voimassa kolmessa pohjoisimmassa kunnassa.

Viehekalastusmaksu (MMM)

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) viehekalastusmaksu on läänikohtainen.

Lupa oikeuttaa kalastamaan yhdellä vavalla yksityisillä ja valtion vesillä mutta ei lohi- ja siikapitoisissa virtavesissä, joihin tarvitaan valtion vesillä kohteen mukaan Metsähallituksen viehelupa tai virkistyskalastuslupa. Ely-keskukset ovat kieltäneet viehekalastuksen joiltakin alueilta.

Näin ostat luvan!

Voit hankkia luvan nykyisin myös kännykällä. Soita lupaluonumeroon ja saat luvan tekstiviestinä. Maksu veloitetaan puhelinlaskussa.

Läänikohtainen maksu, koko vuosi

31 € (+ 4,38 € toimitusmaksu)

Etelä-Suomi p. 0600 55 1624

Länsi-Suomi p. 0600 55 1625

Itä-Suomi p. 0600 55 1626

Oulu p. 0600 55 1627

Lappi p. 0600 55 1628

Läänikohtainen maksu viikolta

7 € (+ 2,19 € toimitusmaksu)

Etelä-Suomi p. 0600 55 1629

Länsi-Suomi p. 0600 55 1630

Itä-Suomi p. 0600 55 1631

Oulu p. 0600 55 1632

Lappi p. 0600 55 1633

Muut maksutavat: www.mmm.fi

Pyydyslupa, sivu 32

Kalastaessasi verkoilla, katiskoilla, syöttikoukulla, rysällä tai pitkäsiimalla tarvitset valtion vesillä pyydysluvan. Vuoden 2014 alusta pyydyslupa koskee myös atraimella (tuulastus), harppuunalla ja jousella kalastavia. Kalastus on kotitarvekalastusta ja lupa-alueille on määritelty pyydyslupa-alueita. Kalakannat perustuvat pääosin luonnontuotantoon, mutta osaa vesistä hoideetaan myös poikasistutuksin.

Mökkiläisen kalastuslupa

Mökkiläisen kalastuslupa myydään kaikkiin pyydyslupa-alueisiin. Lupa oikeuttaa kalastamaan pyydyslupa-alueella seisovilla pyydyksillä ja vieheillä (1 vapa/hlö). Mökkiläisen kalastuslupa saa ostamalla vähintään neljä pyydysmerkkiä hintaan 24 €.

Muut luvat

Yksityisvesillä kalastaja tarvitsee pyydyksilleen luvan vesialueen omistajalta, jonka parhaiten tietävät paikalliset asukkaat.

Myös heittokalastaja tarvitsee useisiin yksityisvesiin vesialueen omistajan erillisen luvan, kun ministeriön läänikohtainen lupa ei käy. Näin esimerkiksi virtavesissä

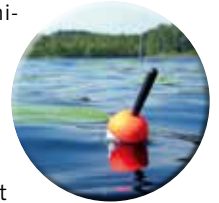

Ammattikalastuslupa

Joillakin pyydyslupa-alueilla voidaan harjoittaa myös ammattikalastusta (trooli-, nuotta-, verkko ja rysäkalastus) erillisillä ammattikalastusluvulla. Ammattikalastuslupien myöntämisestä vastaavat alueelliset eräsuunnittelijat. Yhteystiedot sivuilla 34–35.

Pilkki ja onki

Pilkkiminen ja onkiminen ovat Suomessa yleiskalastusoikeuksia samaan tapaan kuin sienestys ja marjastus, jotka ovat jokamiehe-noikeuksia. Ely-keskukset voivat kieltää onkimisen ja pilkkimisen joiltain erikoisalueilta. Tiedot löytyvät MMM:n kalastustietojen karttapalvelusta www.mmm.fi.

Useissa kohteissa tarvitaan lupa

Lupa tarvitaan erikoisalueille. Esimerkiksi raudun pilkintä useissa Ylä-Lapin kohteissa tai yleensä onginta tai pilkintä virkistyskalastuskohteissa vaatii Metsähallituksen virkistyskalastusluvan.

Pilkkiminen ei ole vapaata kohteissa, joita Metsähallitus hoitaa aktiivisesti arvokalaistutuksin. Lupien avulla kalastusta voidaan säädellä siten, että arvokas kalakanta on turvassa.

Virkistyskalastus VALTION VESILLÄ

Metsähallituksella on 62 kalastuskohtetta, joilla voi kalastaa kohdekohtaisella virkistyskalastusluvalla. Kohteissa on usein arvokkaita lohikaloja, jotka lisääntyvät vesistössä luontaisesti tai istutuksin tuettuina. Virkistyskalastuskohteilla on yleensä myös kalastajille suunniteltuja rakenteita esimerkiksi tulipaikkoja, laavuja, riippusiltoja, pitkospuita, polkuja ja laitureita. Osa kohteista on tarkoituksella säilytetty erämaisina.

Muistathan, että talviaikaan monet virkistyskalastusvesistä tarjoavat monipuolisia kalastusmahdollisuuksia lohikalojen pilkintään.

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueet muodostavat kukin yhden virkistyskalastuskohteen. Niiden sisällä on lisäksi erikoiskohteita, kuten Lemmenjoki, joihin kalastaja tarvitsee kohdekohtaisen virkistyskalastusluvun.

- Kalastuslupa-alue
- ▲ Yhteislupa-alue

Luonnonkala-
kohde

Poikasistutus-
kohde

Kohde,
johon istutettu
pyyntikokoista
kalaa

Metsähallituksen virkistyskalastuskohteet

Tarkemmat tiedot kohteista löydät netistä: www.eraluvat.fi

Alueen kartta: www.retkikartta.fi

Kalapaikkakohtaiset aluekuvaukset, lupaehtot ja kalastusrajoitukset: www.eraluvat.fi

 Luvan voi ostaa kännykällä.
 Kännykkälupien numerot sivulla 30.

Etelä-Suomi

 6502 Niemisjärvet,
Hämeenlinna/Evo

7581 Langinkoski
Kotka

Länsi-Suomi

 6515 Matildanjärvi
Salo/Teijo

 6545 Teerilampi
Ikaalinen

6550 Kotalan kosket
Yhteislupa-alue
Virrat

 6566 Koirajärvet
Kivijärvi ja Kinnula

 6667 Kaunislampi
Kinnula

**6576 Kolima-Keitele-
koskireitti:**
Kellankoski, Kymönkoski, Kärnänkoski
Yhteislupa-alue
Viitasaari

6586 Keihärinkoski
Yhteislupa-alue
Viitasaari

Itä-Suomi

 7552 Mikkelin Valkea
Mikkeli

 7561 Karvionkoski
Heinävesi

 7525 Ruunaan kosket
Liekka

 7521 Änäkäisen Saarijärvi
Liekka

**7510 Peurajärven
Iso-Valkeinen**
Nurmes

 7571 Viannankoski
Yhteislupa-alue
Maaninka

Pohjanmaa, Kainuu

 **4525 Kylmäluoman
retkeilyalue**
Taivalkoski

 **4570 Maasydänjärvi ja
Ahvenlampi**
Sievi

 5502 Hossanjoki
Suomussalmi

 **5503 Hossa Kalamiehen
paratiisi**
Suomussalmi

 5504 Seitenahveninen
Suomussalmi

 5505 Yli-Vuokki
Suomussalmi

 5525 Syväjärvi
Kuhmo

 5540 Saarijärvi
Puolanka

 5561 Laahtanen
Ristijärvi

 5571 Manamansalo
Vaala

 5572 Oulankajoki
Kuusamo ja Salla

 5573 Iijoen keskiosa
Yhteislupa-alue
Pudasjärvi ja Taivalkoski ym.

 5574 Korvua-Näljänkajoki
Yhteislupa-alue
Suomussalmi

 5575 Kalliojoki
Yhteislupa-alue
Kuhmo

Lappi

 2590 Korouoma
Posio

 2595 Livojärvi
Yhteislupa-alue
Posio

 2599 Livojoki
Posio ja Pudasjärvi

 2520 Miekajärvi
Yhteislupa-alue
Pello ja Ylitornio

 2580 Simojoki-yläosa
Yhteislupa-alue
Ranua, yhteislupa-alue

 2587 Simojärvi
Yhteislupa-alue
Ranua, yhteislupa-alue

 2561 Meltausjoki
Rovaniemi

 2563 Raudanjoki
Yhteislupa-alue
Rovaniemi

 2565 Vikakängäs, 3 km
Rovaniemi

 2567 Vikajoki
Yhteislupa-alue
Rovaniemi yhteislupa-alue

 2568 Kemijoki
Yhteislupa-alue
Rovaniemi, yhteislupa-alue

**2502 Tornion-Muonionjoki ja
Könkämäeno**
Yhteislupa-alue
Yhteislupa-alue

 **2510 Äkäsjoki ja
Kesänkijärvi**
Yhteislupa-alue
Muonio ja Kolari

 2525 Pyhäjärvi
Kittilä

 2535 Kapsajoki
Kittilä

 3510 Ahvenlampi
Sodankylä

 **3546 Korvatunturin virkistys
kalastusalue**
Savukoski (Kairijoki, Kemijoki)

3547 Vasakängäs
Savukoski (Kairijoki)

3548 Kemihaara
Savukoski

3550 Nuorttjoen vesistö
Savukoski

**1550 Lätäsenon virkistyskalastus-
alue, Isokurkkio-Porojärvi**
Enontekiö

 1551 Enontekiön erämaa
Enontekiö

1562 Lemmenjoen kansallispuisto
Inari

**1563 Urho Kekkonen kansallis-
puiston virkistyskalastusalue**
Inari, Savukoski, Sodankylä

1564 Inarin erämaa
Inari

1574 Utsjoen erämaa
Utsjoki

1565 Näätäjäjoki
Inari

1567 Ivalojoki
Ivalo

1578 Juutuanjoki
Inari

 1579 Inarin retkeilyalue
Inari

1580 Inarijärvi
Inari

Virkistyskalastuslupa

Virkistyskalastusluvat ovat joko kolmen tunnin, vuorokauden tai viikon lupia. Luvan hinnat vaihtelevat kohteittain. Hinnat löydät osoitteesta www.eraluvat.fi ja kohteen infotaulusta.

Alennettuja hintoja

- Alle 18-vuotias: lupa puoleen hintaan (nuorisolupa).
- Alle 15-vuotias: voi kalastaa huoltajan luvalla samaan saaliskiintiin.
- Perhelupa: hinta kaksinkertainen, saaliskiinti kaksinkertainen.
- Seuruelupa: hinta -10 %, henkilömäärä vähintään 10.

Kohdekohtaiset lupaehdot, rajoitukset ja aluekuvaukset netistä www.eraluvat.fi.

Myynti

Kännykkälupa 24 h

Aikuisten lupanumerot:

0600 55 1639 – 3 tunnin lupa
0600 55 1640 – 1 vrk:n lupa
0600 55 1641 – viikkolupa

Alle 18-vuotiaiden lupanumerot:

0600 55 1642 – 3 tunnin lupa
0600 55 1643 – 1 vrk:n lupa
0600 55 1644 – viikkolupa

Kännykkäluvan saa useimpiin kohteisiin (sivu 29). Puhelun aikana näppäillään kohteen nelinumeroisen tunnus (sivu 29), viikkoluvassa myös aloituspäivä. Tarkista, minkä pituiset luvat eri kohteilla on käytössä netistä www.eraluvat.fi tai kohteen infotaulusta.

Puhelinpalvelu 020 69 2424

Arkisin 8–16

Eräluvat.fi 24 h

Toimipisteistä

Kalastusluvan voi ostaa useista Metsähallituksen asiakaspalvelupisteistä (sivu 35) ja alueen yrityksistä. Myyjät näkyvät sivustolla www.eraluvat.fi.

Surströmming vs.

KUVAAJA: Antti J. Leinonen

Testin surströmming eli hapansilakka tarjoihtiin rieskarullassa, ei sentään sellaisenaan.

KUVAAJA Olaf Schneider

Kirjailija-toimittaja Jonna Pulkkinen haistaa surströmmingiä Kalixin Töressä. Hapansilakan ylpeänä tarjoilee Ann-Mari Andersson.

Tuikki järjesti oman Suomi-Ruotsi-maottelun leipäänleivotun surströmmingin ja ahvenen välille. Tasa-puolisuuden vuoksi tuomareina oli vain suomalaisia. Tulos oli yllättävä.

Surströmming eli hapansilakka on ruotsalainen perinneherkku, joka jakaa mielipiteitä. Vasta-argumentit liittyvät lähinnä hajuun. Surströmming valmistetaan fermentoimalla silakkaa suolaliemessä *Halobacterium*-bakteerilajin avulla. Hapansilakkaa myydään peltipurkissa juurikin sen vahvan hajun vuoksi. Purkki suositellaan avaamaan ulkona, sillä paine ampuu usein nestettä ympärinsä.

Ahvenkukko taas on savolainen herkku, jossa kalat leivotaan rasvaisten sianlihasiivujen kanssa perinteisesti ruiskuoren sisään.

Tuikin testiryhmä maistoi surströmmingiä ja ahvenkukkoa. Hapansilakka tarjoihtiin perinteisesti rieskarullassa puikulaperunalla, sipulilla ja kermaviillillä höystettynä, kun taas ahvenkukko oli perinteisesti ruisleivän sisälle leivottuna.

ahvenkukko

Testiryhmän ensimmäisen jäsenen mielestä surströmming maistui lähinnä sillille, sillä sen voimakas haju peittyi hyvin rieskan välissä olevien muiden täytteiden alle. Toisen testaajan mukaan hapansilakkarulla ei ollutkaan niin paha, kuin on annettu ymmärtää. Miinuspuolena oli rullan koostumus, joka oli vaikea nielaista sen mössöisyyden takia. Testaaja numero kolme maisteli surströmmingiä viitisen rullaa ja piti maistamastaan.

–Tässä maistuu selvästi meri. Saatanpa tehdä tätä ehkä joskus itsekin.

Ahvenkukko oli surströmmingiin verrattuna hieman valjun makuinen, sillä kalan maku oli mieto ja koko kukon koostumus on kuivahko. Testaaja numero 1. söisi kukkoa mielellään esimerkiksi ulkona pilkkiretkellä, mutta muuten ahvenkukko saattaisi jäädä häneltä syömättä.

Toisen testaajan mielestä ahvenkukko oli yhtä vaikea niellä kuin hapansilakkakin, mutta sen maku ja koostumus oli miellyttävämpi. Kolmas testaaja äityi runolliseksi:

– Ahven ja siankylki muodostavat maukkaan sopusoinnun keskenään, missä possu saa suomut ja kala kärsän. Jumalattoman herkullista ruokaa, jossa yhdistyy elämisen rehellisyys, savolaisuuden kierous, kulinariistien nautintojen suloisuus ja hetkeen pysähtyminen, jolloin voi katsoa itseään peilistä ja todeta: minä olen onnellinen, minä nautin.

Tuikin makutesti oli yllättävän tasainen, eikä ahvenkukolle povattu murskavoitto ollutkaan kiveen kirjoitettu. Testiryhmä toivookin, että niin ahvenkukko kuin hapansilakka, sekä niiden valmistuksen perinne pidetään elossa lakimuutoksista ja EU-direktiiveistä huolimatta.

Ahvenkukko on uhanalainen

Tuikin makutestiin valittiin ahvenkukko muikkukukon sijaan. Syynä oli se, että ahvenkukko voi olla uhanalainen. Eräneuvos **Pekka Reinikka** kirjoitti *Savon Sanomissa* helmikuussa pelkäävänsä ahvenkukkojen puolesta.

Eduskunnassa oli käsiteltävänä lakiesitys, jonka myötä sisävesillä kalastavien vapaa-ajankalastajien oikeutta myydä saaliinsa rajoitettaisiin viiteen kiloon. Juuri pilkkimiehet ja katiskakansa ovat pitäneet kalakukkoleipomot ahvenkalassa, ja lakimuutoksen toteutuessa pilkkimies ei saisi myydä kalakukkoleipomoille sinttiäkään.

Kaleva haastatteli maaliskuussa kuopiolaisen kalakukkoleipomo Hanna Partasen toimitusjohtajaa **Perttu Partasta**, joka kertoi pelkäävänsä, että lakimuutoksen myötä kalakukkojen tuoreus kärsii, eivätkä ne enää olisi lähiruokaa.

KUVAAJA: Pertti Harstela

Ahvenkukko on savolainen herkku, jossa kala ja sianlihasiivut leivotaan ruiskuoreen.

Viehelupa

Vieheluvalla pääset kalastamaan vesillä, joista löytyy monipuolisia joki- ja järvi-kohteita niin ahvenen, hauen kuin lohikalojenkin taivotteluun.

Vieheluvan lupa-alueita ovat Metsähallituksen vesialueet koko maassa, paitsi Inarin, Enontekiön ja Utsjoen kunnat. Viehelupa ei myöskään oikeuta kalastamaan virkistyskalastuskohteissa.

Viehelupa oikeuttaa kalastamaan uistimella ja perholla. Uistelussa voi käyttää samanlaisesti useaa vapaa tai siimaa. Viehelupa on perhekohtainen ja vuosilupa on voimassa kalenterivuoden.

VIEHELUPA SEURUEELLE

Viehelupa seurueelle voidaan myöntää kalapaikkakohtaisena erikseen nimettyyn veteen vähintään 10 henkilön seurueelle. Seurueluvan hinta on 4 €/hlö/viikko.

Lue lisää www.eräluvut.fi.

Metsähallituksen viehekalastuskohteet kartalla www.retkikartta.fi.

Hinta

Viikkolupa 20 euroa

Vuosilupa 40 euroa

Myynti

Kännykkälupa 24 h

Luvan saa automaattinumeroista, jotka ovat samoja koko maassa. Lupa tulee soiton jälkeen tekstiviestillä. Palvelu ei aina toimi prepaid-liittymistä.

Luvan kesto	Numero	Hinta
Viikkolupa	0600 55 1604	19,95 €
Vuosilupa	0600 55 1605	40,31 €

Soitto pyydetään vahvistamaan #-merkillä. Nuorten viehelupanumerot sivulla 33!

Puhelinpalvelu 020 69 2424

Arkisin 8–16

Eräluvut.fi 24 h

Asiakaspalvelupisteet

Katso sivu 35!

Lisäksi lupia myyvät useat yksityiset myyjät, jotka löytyvät netistä www.eräluvut.fi.

Pyydysluvut

Metsähallituksen pyydyslupa-alueet voivat olla järvi-, kunta-, kalastusalue- tai vesistö-aluekohtaisia. Pyydysluvalla saa kalastaa ns. seisovilla pyydyksillä sekä myös atraimella (tuulastus), harppuunalla ja jousella.

PYYDYSLUPIEN HINNAT

	Yksikkö	Hinta
Verkko, pituus 31 metriä	3	6 €
Katiska	1	2 €
Syöttikoukku, 30 kpl	3	6 €
Rysä, korkeus enint. 1,5 m	3	6 €
Pitkäsiima, 100 koukkuu	3	6 €
Atrai (tuulastus), harppuuna ja jousi	3	6 €

Pienin myytävä yksikkömäärä on 3 yksikköä. Pyydysmerkki = 3 yksikköä, jolla saa pitää pyynnissä, esim. 1 verkkoa tai 3 katiskaa jne. Pyydykset on merkittävä pyydysmerkeillä.

Kaikki pyydysluvut ovat perhekohtaisia. Ne ovat voimassa kalenterivuoden.

MÖKKILÄISEN KALASTUSLUPA

Mökkiläisen kalastuslupa oikeuttaa kalastamaan pyydyslupa-alueella seisovilla pyydyksillä ja vieheillä (1 vapa/hlö). Mökkiläisen kalastusluvan saa ostamalla vähintään neljä pyydysmerkkiä hintaan 24 €.

AMMATTIKALASTUSLUPA

Joillakin pyydyslupa-alueilla voidaan harjoittaa myös ammattikalastusta (trooli-, nuotta-, verkko ja rysäkalastus) erillisillä ammattikalastusluvilla. Ammattikalastuslupien myöntämisestä vastaavat alueelliset eräsuunnittelijat. Yhteystiedot sivuilla 34–35.

Pyydyslupia:

- Puhelinpalvelusta 020 69 2424
- Metsähallituksen asiakaspalvelupisteet
- Erilliset paikalliset luvanmyyntipaikat

Tarkemmat tiedot pyydyslupa-alueista sekä erillisistä luvanmyyntipisteistä:

www.eraluvat.fi

Sampo Marjaniemi esittelee saksalaiselle Martin Müllerille talvikalastusta.

Turistirysä Hailuodossa

Meri on jäässä, mutta verkot ovat silti vesillä. Hailuotolaiset **Iiris Poukkanen** ja **Sampo Marjaniemi** ovat ottaneet Suomen talvesta ja elinkeinostaan hyödyn irti. Heidän Saaren Seikkailu -niminen yrityksensä tarjoaa matkailijoille elämyksiä ympäri vuoden ja yksi näistä on talvikalastuksen kokeileminen. Jään alla olevat verkot ja niiden kokeminen on monelle suomalaisellekin eksoottista.

– Pilkkiminen on monelle tuttua, mutta harva on käynyt verkoilla talviaikaan, kertoo yrittäjä Iiris Poukkanen.

Poukkanen ja Marjaniemi ovat osa kolmen ruokakunnan porukkaa, joka virittelee verkot jään alle joka talvi. Halukkaat matkailijat saavat lähteä Marjaniemen johdolla tarkistamaan, onko kalaa tullut. Matkailijoita kiinnostaa yleensä eniten se, miten verkko viritetään jään alle.

Verkkoja kokiessaan Marjaniemi kuvaileekin tarkasti kalastajien ikivanhat niksit.

Saadut kalat valmistetaan ulkona ruuaksi vierailijoille.

– Tämä on meille elämäntapa ja tekisimme tätä muutenkin, joten miksemme antaisi samalla kokemuksia myös turisteille, Poukkanen toteaa.

Hailuoto on selvästi vielä kesälomanvietto-kohte, mutta saarta yritetään entistä enemmän profiloida myös talvikohteeksi.

– Täällä on käynyt melko paljon kansainvälisiä toimittajia, jotka ovat kirjoittaneet talviaiheisiä juttuja lehtiinsä. Toivotaan että se alkaa kantaa hedelmää, Poukkanen sanoo.

Anna Lakso

Kalalla saa olla hauskaa

Massu ja Veke ovat uuden polven kalastajia. He kuvaavat retkensä YouTubeen nimellä *Massu ja Veke*.

TEKSTI JA KUVA Miika Manninen

Kajaanilaiset **Veikka Kauhanen**, 12, ja **Matias Torvinen**, 14, ovat jo isojen kalojen pyytäjiä. Matiaksen ennätyskala on seitsemän kilon hauki, eikä Veikka jää kalakaveriaan huonommaksi viiden kilon kaislikkotorpedolla.

Muidenkin kalalajien ennätysmitat pistäisivät monelle kokeneemmalle kalastajalle luun kurkkuun, mutta niitä ei tässä kannata mainita. Saalis ei nimittäin ole pojille tärkeintä vaan oikea tunnelma ja hyvä meininki.

– Kalastus on vaan niin älyttömän mukavaa hommaa, Matias kuvailee ja Veikka nyökyttelee.

Pojat kuljettavat kameraa mukana kalareissuilla. Kuvausten tuotokset ovat kaikkien nähtävillä poikien omalla Youtube-kanavalla.

– Tarkoitus on tässä lähiaikoina koostaa leikatuista ja ennen julkaisemattomista materiaaleista hupivideo, Matias paljastaa.

Kalastus on pojille tärkeä ja vakavakin harrastus, mutta heidän videoitaan katsellessa huomaa nopeasti, että kalalla ollessa saa pitää hauskaa.

Perhonsidontaa kalakaverit ovat harrastaneet

kaksi vuotta, ja he ovat kalastaneet alusta lähtien omilla perhoillaan. Kaikkein mieluisimmat saaliit ovat taimen ja harjus.

– Mutta myös ahventa ja kuhaa on tosi mukava kalastaa jigeillä ja lipoilla.

Koska kummallakaan ei ole ajokorttia, kalastusmatkat suuntautuvat lähivesille: Paltamon Miesjoelle, Kajaaninjoelle, Nuasjärvelle ja Pyhännän Lamujärvelle.

Sitten on se paikka, jota ei sovi muille paljastaa:

– The puro. Salainen taimenpaikka, josta me ei hiiskuta kenellekään, Matias melkein kuiskaa.

Salailuun on syynsä: pojat pelkäävät, että paljastamalla mystisen puron isommalle yleisölle, he tuhoaisivat pienen ja herkän taimenkohteen, josta saa ajoittain kookastakin kalaa.

Kaverukset suhtautuvat kalastamiseen muutenkin vastuullisesti. Heillä on käytössä luonnontaimenten suhteen täysi rauhoitus.

– Mitan täyttävän istukkaan voimme toki ottaa, ja ahvenet ja kuhat, koska ne ovat vaan niin hyvänmakuisia.

Veikka Kauhanen (vas.) ja Matias Torvinen aikovat käydä tulevana kesänä joka päivä kalalla.

Nuoret edullisesti kalalle

Metsähallitus haluaa tukea nuorten kalastusharrastusta tarjoamalla kalastusluvut edullisesti kaikille alle 18-vuotiaille. Nuorisolupa on henkilökohtainen.

VIRKISTYSKALASTUSLUPA

Metsähallituksen virkistyskalastuskohteilla, alle 18-vuotiaat saavat luvan pääsääntöisesti puoleen hintaan. Useimpiin kalastuskohteisiin luvan saa helposti kännykällä.

Alle 18-vuotiaiden lupanumerot:

0600 55 1642 – 3 tunnin lupa

0600 55 1643 – 1 vrk:n lupa

0600 55 1644 – viikkolupa

VIEHELUPA

Alaikäisten koko maan kattava viehelupa maksaa viikoksi 5 euroa ja vuodeksi 15 euroa. Viehelupa on voimassa valtion vesillä pois lukien virkistyskalastusalueet ja Ylä-Lapin kunnat Enontekiö, Inari ja Utsjoki.

Luvan saa kätevästi kännykällä. Lupa tulee soiton jälkeen tekstiviestillä.

VIKKOLUPA	0600 55 1606	4,97 €
VIKKOLUPA	0600 55 1607	15,07 €

Soitto pyydetään vahvistamaan #-merkillä.

Nuorisolupa on henkilökohtainen.

Nuori, muista Vapapäivä!

Metsähallitus tarjoaa aina kesäloman alun kunniaksi Vapapäivän, jolloin kaikki alaikäiset pääsevät ilmaiseksi useille virkistyskalastuskohteille (kohteet sivulla 22). Vapapäivä on aina kesäloman ensimmäisenä lauantaina, joka vuonna 2014 on 7. kesäkuuta.

Lue lisää

www.eraluvat.fi

www.vapaa-ajankalastaja.fi

www.facebook.com/vapapaiva

ME HOIDAMME kalastusasioita valtion vesillä

Metsähallituksen erähenkilöstöön kuuluu 27 henkilöä, jotka vastaavat kalastusasioista. Apunaan heillä on joukko hanketyöntekijöitä, kausivalvoja tai yksityistä työvoimaa. Erävalvonnasta vastaavat erätarkastajat.

Yhteystiedot

Sähköpostit:

etunimi.sukunimi@metsa.fi

Puhelin: vaihe 0205 64100

Henkilökohtaiset numerot:

0205 64 + henkilökohtainen alanumero

Erälupien palvelunumero:

020 69 2424

Eräluvut netistä ja muut tiedot eräasioista:

www.eräluvut.fi

Osan kalastusluvista voi ostaa kännykällä numeroista, jotka löytyvät sivuilta 26–33 tai osoitteesta www.eräluvut.fi.

© Metsähallitus 2010

OHJAUSYKSIKKÖ

Jukka Bisi
Erätalouspäällikkö, Ilmajoki
0205 64 6611

Mika Laakkonen
Ylitarkastaja, kalastus- ja kalavesien hoito, Tikkurila
0205 64 7675

Aku Ahlholm
Erikoissuunnittelija, Tuikin päätoimittaja, mediaviestintä ja tiedotus, Oulu
0205 64 4660

Hannaleena Mäki-Petäys
Erikoissuunnittelija, verkkoviestintä, maastoliikenne, Oulu
0205 64 6621

Jari Haarala
Palvelupäällikkö, asiakkuudet ja järjestelmät, Oulu
0205 64 6239

Hanketyöntekijä

Harri Piesanen
LIFE+ RapuKamu -hanke, Tuikki.fi -kalapäiväkirja, Jyväskylä
040 659 3493

ETELÄ-SUOMI

Jarmo Väisänen
Aluepäällikkö, Savonlinna
0205 64 5917

Eräsuunnittelijat

Mikko Malin
Itä-Suomi, rannikon kalastusasiat, Kotka
0205 64 4637

Olli Urpanen
Länsi-Suomi, Jyväskylä
0205 64 5056

POHJANMAA

Erkki Turtinen
Aluepäällikkö, Oulu
0205 64 6616

Eräsuunnittelijat

Pirkko-Liisa Luhta
Pohjanmaa, Pudasjärvi
0205 64 6542

Kari Sarajärvi
Koillismaan alue, Taivalkoski
0205 64 6569

Pasi Korhonen
Kainuu, Kajaani
0205 64 6066

Mikko Rautiainen
Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, Vaasa
0205 64 6001

Kalaveden- ja riistanhoitajat

Terho Luomanen
Pohjanmaa, Haapajärvi
0205 64 6773

Matti Kela
Kainuu, Suomussalmi
0205 64 6482

Hanketyöntekijät

Eero Moilanen
Raaku-hanke, Pudasjärvi
040 531 4969

Raisa Nikula
Oulangan taimen -hanke, Kuusamo
040 715 2959

Heikki Laitala
Kainuun kalahankkeet, Kajaani
040 160 7925

LAPPI

Pirjo Ilvesviita
Aluepäällikkö, Rovaniemi
0205 64 7123

Eräsuunnittelijat

Tapani Partanen
Länsi-Lappi, Rovaniemi
0205 64 7693

Jyrki Satta
Itä-Lappi, Rovaniemi
0205 64 7428

Jarmo Huhtamella
Ylä-Lappi, Ivalo
0205 64 7717

Markku Seppänen
Ylä-Lappi, Ivalo
0205 64 7710

LUPAMYYNTI

Lupamyynit vastaavat numerossa
020 69 2424 arkisin 8–16.

Ulla Filen
Suunnittelija, lupa-asiat
Kemijärvi

Ritva Aho
Suunnittelija, lupamyynit
Haapajärvi

Ritva Juntunen
Suunnittelija, lupamyynit
Suomussalmi

Kalastuslupia myyvät keskuksset

Hautajärven luontokeskus, Salla
Hautajärventie 414
0205 64 6870, 040 834 6814

Hossan luontokeskus, Suomussalmi
Jatkonsalmentie 6
0205 64 6041

Ivalon palvelupiste, Ivalo
Ivalontie 10
0205 64 7701

Karhuntassu, Kuusamo
Torangintaival 2
040 732 5614

Kilpisjärven luontokeskus, Kilpisjärvi
Käsvärrentie 14145
040 143 9258

Koilliskairan luontokeskus, Sodankylä
Tankavaarantie 11 b
0205 64 7251

Opastuskeskus Korvatunturi, Savukoski
Samperintie 32
0205 64 7556

Oulangan luontokeskus, Kuusamo
Liikasenvaarantie 132
0205 64 6850

Pallastunturin luontokeskus, Muonio
Pallastunturintie 557
0400 374 350

Petola, Kuhmo
Lenttiirantie 342
0205 64 6380, 040 825 6060

Pilke-talon asiakaspalvelu, Rovaniemi
Ounasjoentie 6
0205 64 7820

Pyhä-Luoston luontokeskus Naava, Pelkosenniemi
Luontotie 1
040 752 6122

Saariselän palvelupiste Kiehin, Saariselkä
Kelotie 1 / Siula-talo
0205 64 7200

Syöteen luontokeskus, Pudasjärvi
Erätie 1
040 583 1608

Teijon luontokeskus, Salo
Matildanjärventie 84
0205 64 4700

Tunturi-Lapin luontokeskus, Enontekiö
Peuratie 15
040 827 2857

Yllästunturin luontokeskus Kellokas, Äkäslompolo
Tunturintie 54
0400 267 868

Ylä-Lapin luontokeskus Siida, Inari
Inarintie 46
0205 64 7740

Erätarkastajat

Metsähallituksella on 13 erätarkastajaa, jotka valvovat metsästystä, kalastusta ja maasto-liikennettä yhdessä mm. poliisin ja rajavartioiden kanssa. Erätarkastajilla on poliisiin verrattavat valtuudet, ja suurin osa heistä onkin koulutukseltaan poliiseja.

Jari Liimatainen
0400 392 726
Ylä-Lappi

Mika Seurujärvi
040 771 4692
Länsi-Lappi

Heikki Säkkinen
(vuorotteluvapaalla)
040 833 1656
Itä-Lappi

Tobias Peura (vs.)
040 732 2440
Itä-Lappi

Vesa Ihalempiä
040 701 5136
Etelä-Lappi

Pertti Kurtti
0400 385 611
Koillismaa

Seppo Toikkanen
040 178 9632
Koillismaa ja Kainuu

Markus Aho
040 158 8820
Oulun lääni, Länsi-Suomi

Timo Rasku
0400 374 716
Etelä- ja Länsi-Suomi

Jaakko Saaristo
0400 372 544
Itä-Suomi, Pohjois-Karjala

Jyrki Turpeinen
0400 950 482
Itä-Suomi

Markus Rahikainen
040 754 1711
Itä-Suomi, Saimaa

Tommi Suonpää
040 186 2001
Etelä-Suomi

Täplikäs homma

Pidän jokiravusta, muutenkin kuin kattilassa

Kahtena kesänä olen seurannut jokirapuet-sintöjä Savossa ja Pohjois-Karjalassa. Koeravustajat etsivät sekä esiintymiä että puhtaita vesiä, jonne voisi perustaa reservaatteja koto-peräiselle, hienolle äyriäiselle.

Kerran, siis vain yhden kerran, olen kuullut sen riemunkiljahduksen: ”Täällä on rapu!” Se kaikui syrjäisen vesistön pinnalla lähellä rajavyöhykettä Pohjois-Karjalassa.

Rapu voi huoontia.

Miten hienoa olisiikaan saada Suomeen taas hyvät jokirapukannat. Niin hyvät, että äyriäistä voisi pyytää syötäväksi asti ilman tunnontuskia ja pelkoa rapukannan notkahduksesta.

Me Metsähallituksessa yritämme uida vastavirtaan, kuten rapu. Keskitymme koto-peräisen jokiravun hoitoon. Koeravustajat ja suunnittelijat tekevät töitä sen eteen, mutta asiassa on yksi mutta.

Suomeen istutetaan yhä täplärapua. Istutetaan jopa luvottomasti syrjäisiin vesistöihin, koska ravustus on hyvää tienestiä.

Täplärapu levittää ruttoa, jota jokirapu ei kestä. Pelkästään vesistöstä toiseen siirretyt välineet voivat levittää ruttoa.

Ruotsi ja Norja ovat kieltäneet täplärapuistutukset, selviää eräsuunnittelija Harri Piesasen huomautuksesta tämän lehden keskiaukeamalla. Naapurimaissa jopa kuivataan ja kalkitaan vesistöjä, jotta tulokaslaji täplärapu hävitettäisiin.

Mitä teemme me? No, jatkamme tietenkin istutuksia.

KUVAAJA Emma Ahlholm

Aku Ahlholm

Tuikin päätoimittaja
aku.ahlholm@metsa.fi

Lupa on
SIJOITUS
luontoon.

Kiitos, kun saan tulla mukaan!

Isäntäni jätti viime kesän kalastusreissujen jälkeen saalispalautteen Tuikki.fi:ssä ja vastasi hyvinvointikyselyyn. Nyt Metsähallituksen eräpalveluväki tietää, että kalastus lisää terveyttä ja hyvinvointia. Sen ansiosta he saavat jatkossakin kehittää kalastuspalveluita.

Kiitos, kun sinäkin vastasit ja jätit saalispalautteen!

Eräluvat.fi

METSÄHALLITUS